

GMINA SĘDZISZÓW

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

Sędziszów , kwiecień 2017

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Lokalny Program Rewitalizacji

opracowany przez Gminę Sędziszów we współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020,
umowa nr DPR/PR/POPT/26/1/2016 z dn. 22.07.2016r.

Spis treści:

I. WSTĘP.....	4
II. PODSTAWY OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	5
III. POWIĄZANIA PROGRAMU ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI DOTYCZĄCYMI ROZWOJU REGIONU I GMINY.....	5
IV. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH WRAZ Z OPISEM SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	10
1. Charakterystyka Gminy Sędziszów	10
2. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	14
3. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	17
V. OPIS WIZJI STANU OBSZARU, CELE I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ	52
VI. PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE – OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	53
1. Projekty i zadania inwestycyjne.	53
2. Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji na lata 2016-2023.....	64
VII. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	70
1. Komplementarność	70
2. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	73
VIII. SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	74
1. System wdrażania.....	74
2. System monitorowania, aktualizacji i oceny programu rewitalizacji	76
3. Promocja programu rewitalizacji	77
PODSUMOWANIE.....	78

I. WSTĘP

Rewitalizację należy rozumieć jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast i wsi przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego, a także odbudowy więzi społecznych. W swej istocie jest to długofalowy i złożony proces, który zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów. Prowadzony jest przez interesariuszy (np. przedsiębiorców, organy władzy publicznej, mieszkańców obszarów rewitalizacji) we współpracy z lokalną społecznością.

Celem Programu Rewitalizacji jest podniesienie warunków bytowych swoich mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności miasta poprzez tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej, środowiskowej, gospodarczej i społecznej.

W działaniach tych będą brane pod uwagę zagadnienia ochrony stanu środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny. Uwarunkowania, jakimi są, sytuacja społeczno-ekonomiczna miasta i wsi: duże bezrobocie oraz brak perspektyw do rozwijania na dużą skalę działalności przemysłowej.

Działania zidentyfikowane w Programie wybrano w wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu istniejącego obszaru objętego programem. Określone w ten sposób potrzeby stanowią podstawę do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Efektem końcowym Programu Rewitalizacji realizowanego w oparciu o środki pochodzące m.in. z Funduszy Europejskich będzie pobudzenie gospodarcze miasta i gminy, poprawa bezpieczeństwa ludności, stworzenie nowych miejsc pracy, ograniczenie zjawisk destrukcyjnych w społeczeństwie, czyli rewitalizacja zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych. Obszary te natomiast należy zrozumieć jako te części miasta, w których mają miejsce zaległości w działalności remontowo – modernizacyjnej obiektów kubaturowych, zły stan infrastruktury komunalnej, niedostatki w zakresie usług publicznych. O występowaniu obszarów zdegradowanych świadczy między innymi wysokie bezrobocie na danym obszarze oraz występowanie patologii społecznych.

II. PODSTAWY OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Właściwe planowanie zadań z uwzględnieniem istniejących problemów jest niezbędne dla każdej Jednostki Samorządu Terytorialnego w celu realizacji zamierzeń rozwojowych oraz zwiększania standardów życia mieszkańców.

Podstawę opracowania niniejszego dokumentu stanowiły: „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Sędziszów”, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sędziszów”. Program Rewitalizacji jest wynikiem współpracy z lokalną społecznością, organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta, a także sektorem przedsiębiorstw oraz gruntowną analizą problemów przestrzennych, gospodarczych i społecznych jakie zostały zidentyfikowane na terenie gminy(miasta i terenów wsi).

Narzędziem podstawowym służącym realizacji przyjętych działań w ramach Programu Rewitalizacji są środki z Funduszy UE rozdysponowywane w ramach różnych programów pomocowych.

Projekty zawarte w Programie Rewitalizacji odzwierciedlają najpotrzebniejsze projekty inwestycyjne i społeczne, które należy zrealizować w celu polepszenia warunków na terenie miasta i gminy i zapewnienia pozycji konkurencyjnej w stosunku do podobnych ośrodków miejskich w Unii Europejskiej.

III. POWIĄZANIA PROGRAMU ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI DOTYCZĄCYMI ROZWOJU REGIONU I GMINY

Program rewitalizacji gminy Sędziszów oraz zadania zidentyfikowane w jego ramach są kompatybilne z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi dokumentami strategicznymi.

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa wskazuje główne akcenty rewitalizacji. W celu głównym poprawa spójności społecznej i terytorialnej wyodrębniono jako cel szczegółowy włączenie społeczności zamieszkałych obszary peryferyjne i zdegradowane poprzez kierunek działań kompleksowa rewitalizacja poprawa szans rozwojowych i zwiększenie spójności społecznej na obszarach peryferyjnych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Celem głównym strategii średniookresowej staje się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (DSRK) DSRK jest dokumentem o charakterze analitycznym, stanowiącym opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość w perspektywie do 2030 roku. Główne wyzwanie dla długookresowej polityki rozwoju, wobec wzrastających nierówności zarówno między obszarami wiejskimi i miejskimi, między zachodem a wschodem kraju, a także coraz wyraźniejszych kontrastów jakości życia wewnątrz dużych miast, dotyczy wspierania najbardziej dynamicznych obszarów oraz wyrównywania szans rozwojowych obszarów słabszych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

KPZK 2030 jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020 Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)

Konkurencyjność regionów w znacznym stopniu kreowana jest przez ich główne ośrodki miejskie. Wspieranie stolic regionów przyczynia się więc do wzmocnienia siły i konkurencyjności całych regionów. W ostatnich latach obserwuje się jednak w miastach wzrost liczby obszarów koncentrujących negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego podkreśla, że jednym z głównych wyzwań polityki regionalnej w odniesieniu do tego typu skoncentrowanych problemów rozwojowych jest znalezienie odpowiednich instrumentów wspomagania kompleksowej rewitalizacji i restrukturyzacji oraz uwzględnienie, w zakresie polityki regionalnej, działań dotychczas utożsamianych z polityką miejską. Dokument podkreśla, że dobrze prowadzona rewitalizacja jest szansą rozwojową zarówno dla miast, jak i całych regionów.

Krajowa Polityka Miejska (KPM) projekt

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Krajowa Polityka Miejska (KPM) będzie dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego. Posłuży ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju. Jednym z celów szczegółowych jest odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich. Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców będzie podstawowym celem Krajowej Polityki Miejskiej (KPM). Wszystkie miasta mają być dobrym miejscem do życia, z dostępem do wysokiej jakości usług z zakresu ochrony zdrowia, edukacji, transportu, kultury, administracji publicznej itp.

Założenia do Narodowego Planu Rewitalizacji 2022 (NPR)

NPR ma być dokumentem rządowym, który stworzy przyjazne warunki dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce, np. poprzez projekty zmian w prawie, stworzenie spójnego systemu i określenie źródeł finansowania rewitalizacji, promowanie dobrych praktyk, dzielenie się wiedzą czy wypracowanie wzorcowych dokumentów. Skierowany on będzie przede wszystkim do samorządów, ale też do społeczności lokalnych, osób prywatnych, przedsiębiorców, organizacji samorządowych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na Lata 2014-2020

Oś priorytetowa 2: Konkurencyjna gospodarka

Priorytet inwestycyjny 3a *Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości*

Działanie 2.1 Wsparcie świętokrzyskich IOB w celu zwiększenia poziomu przedsiębiorczości w regionie

Oś priorytetowa 3: Efektywna i zielona energia

Priorytet inwestycyjny 4a *wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych*

Działanie 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Oś priorytetowa 4: Dziedzictwo naturalne i kulturowe

Priorytet inwestycyjny 6 *inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie*

Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa

Oś priorytetowa 4: Rozwój miast

Priorytet inwestycyjny 9b. *wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich*

Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Cel generalny: Wzrost atrakcyjności województwa fundamentem zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cele warunkujące, priorytety i kierunki działań:

- ✓ Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności województwa,
- ✓ Rozwój zasobów ludzkich,
- ✓ Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej.

Ponadto Program Rewitalizacji jest zgodny z wszystkimi dokumentami strategicznymi i planistycznymi opracowanymi i obowiązującymi w gminie Sędziszów, w szczególności:

Strategia Rozwoju Gminy Sędziszów 2013-2020

Działania ujęte w Programie Rewitalizacji są ściśle powiązane ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Sędziszów a główne cele strategiczne to:

- ✓ zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy oraz ekologiczny,
- ✓ ochrona środowiska i wartości przyrodniczo – kulturowe,
- ✓ tworzenie warunków do rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- ✓ rozwój przedsiębiorczości i działalności innowacyjnych,
- ✓ rozwijanie, wspieranie budownictwa mieszkaniowego.

Oraz cele pośrednie:

- ✓ rozwój gospodarczy,
- ✓ ochrona środowiska naturalnego i walorów przyrodniczo – kulturowych,
- ✓ rozwój rolnictwa produkcyjnego,
- ✓ wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- ✓ poprawa wizerunku miasta i jego otoczenia (poprawa infrastruktury miejskiej),
- ✓ rozwój infrastruktury technicznej,
- ✓ przezwyciężanie ubóstwa, spadek bezrobocia,
- ✓ polepszenie warunków społecznych życia mieszkańców,
- ✓ podwyższenie efektywności zarządzania gminą.

Wieloletnia Prognoza Finansowa

Zadania uwzględnione w Programie Rewitalizacji widnieją w WPF lub w razie potrzeby wprowadzane będą na bieżąco.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sędziszów na lata 2016 – 2022

Do głównych celów strategicznych należą:

- ✓ skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej
- ✓ przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu oraz zapobieganie ich skutkom
- ✓ utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym
- ✓ zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w gminie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Cele operacyjne:

- ✓ ograniczanie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom najuboższym
- ✓ organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- ✓ zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego
- ✓ wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do grup wsparcia oraz imprez kulturalnych
- ✓ przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich
- ✓ zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

IV. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH WRAZ Z OPISEM SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

1. Charakterystyka Gminy Sędziszów

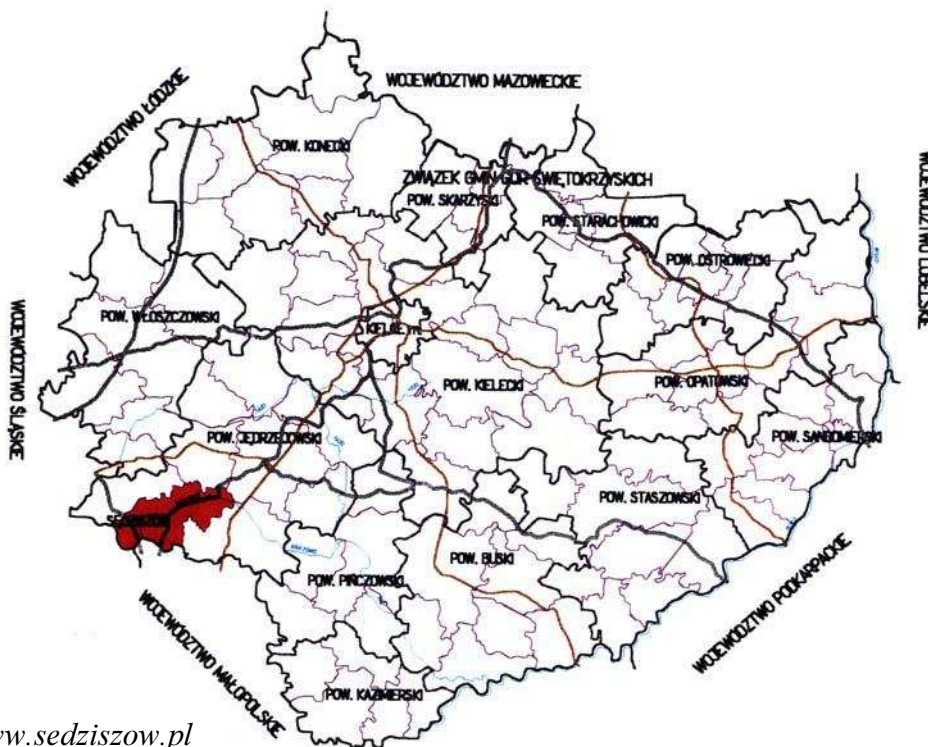
Obszar, na którym położona jest gmina Sędziszów, znajduje się w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego i należy do powiatu Jędrzejowskiego.

Zgodnie z podziałem administracyjnym, Gmina Sędziszów graniczy z następującymi gminami województwa świętokrzyskiego:

- ✓ z gminą Słupia Jędrzejowska od północy i północnego zachodu,
- ✓ z gminą Wodzisław od wschodu i południowego wschodu,
- ✓ z gminą Jędrzejów od północnego wschodu
- ✓ z gminą Żarnowiec od południowego zachodu. Gmina należy do województwa śląskiego,
- ✓ z gminą Kozłów od południa. Gmina należy do województwa małopolskiego
- ✓ z gminą Nagłowice od północny wschód.

Obszar gminy położony jest w obrębie Niecki Miechowskiej i obejmuje on subregion zwany Płaskowyżem Jędrzejowskim, subregion zwany Garbem Wodzisławskim oraz Wyżynę Miechowska.

Rysunek 1 Położenie geograficzne gminy Sędziszów

Źródło: www.sedziszow.pl

Gminę tworzy 34 jednostki pomocnicze gminy w tym 31 sołectw:

Aleksandrów, Białowieża, Bolesćice, Borszowice, Bugaj, Krzelów-Czekaj, Czepiec, Gniewięcin, Grązów, Jeżów, Klimontów, Klimontówek, Krzcięcice, Łowinia, Marianów, Mierzyn, Mstyczów, Pawłowice, Piła, Piołunka, Podsadek, Przełaj, Przełaj Czepiecki, Słaboszowice, Sosnowiec, Swaryszów, Szałas, Tarnawa, Wojciechowice, Zielonki, Zagaje¹

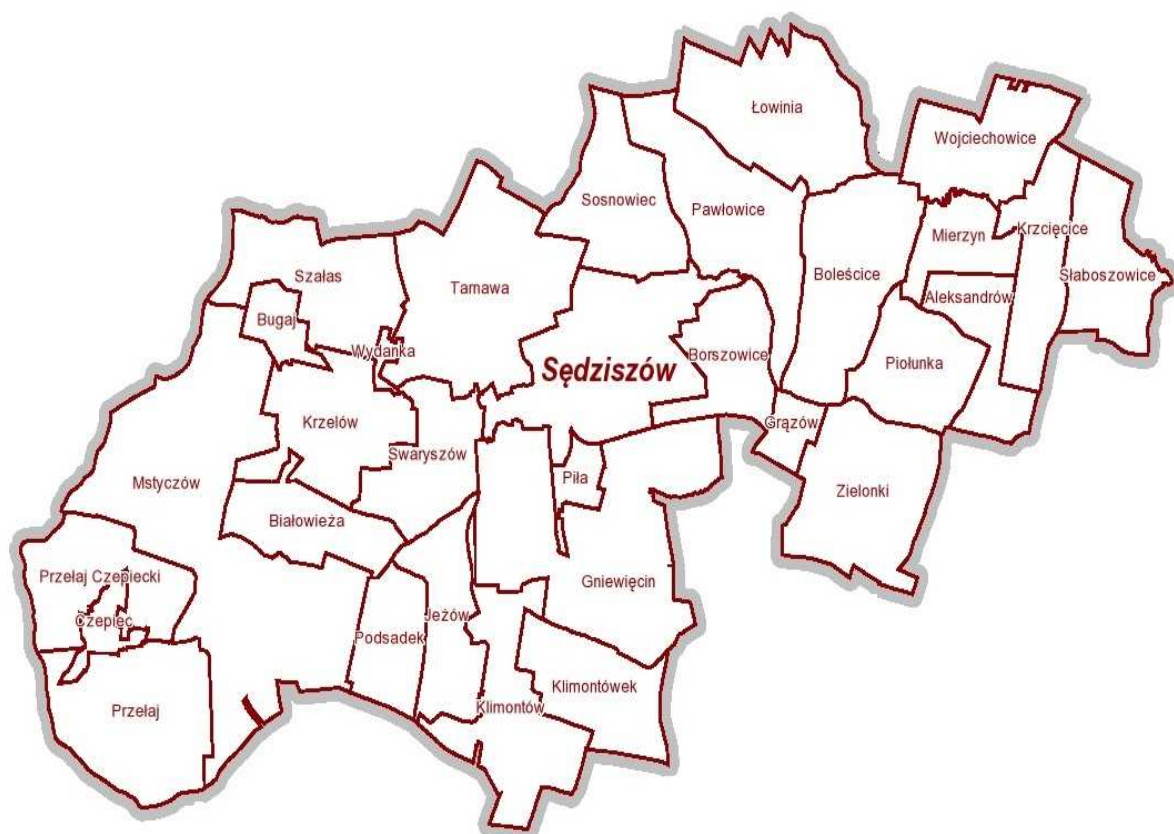
oraz 3 osiedla w mieście Sędziszów:

Osiedle Sady, Osiedle Na Skarpie, Osiedle Rynek

Źródło: UCHWAŁA NR XXXI/222/2013 RADY MIEJSKIEJ W SĘDZISZOWIE z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Gminy Sędziszów

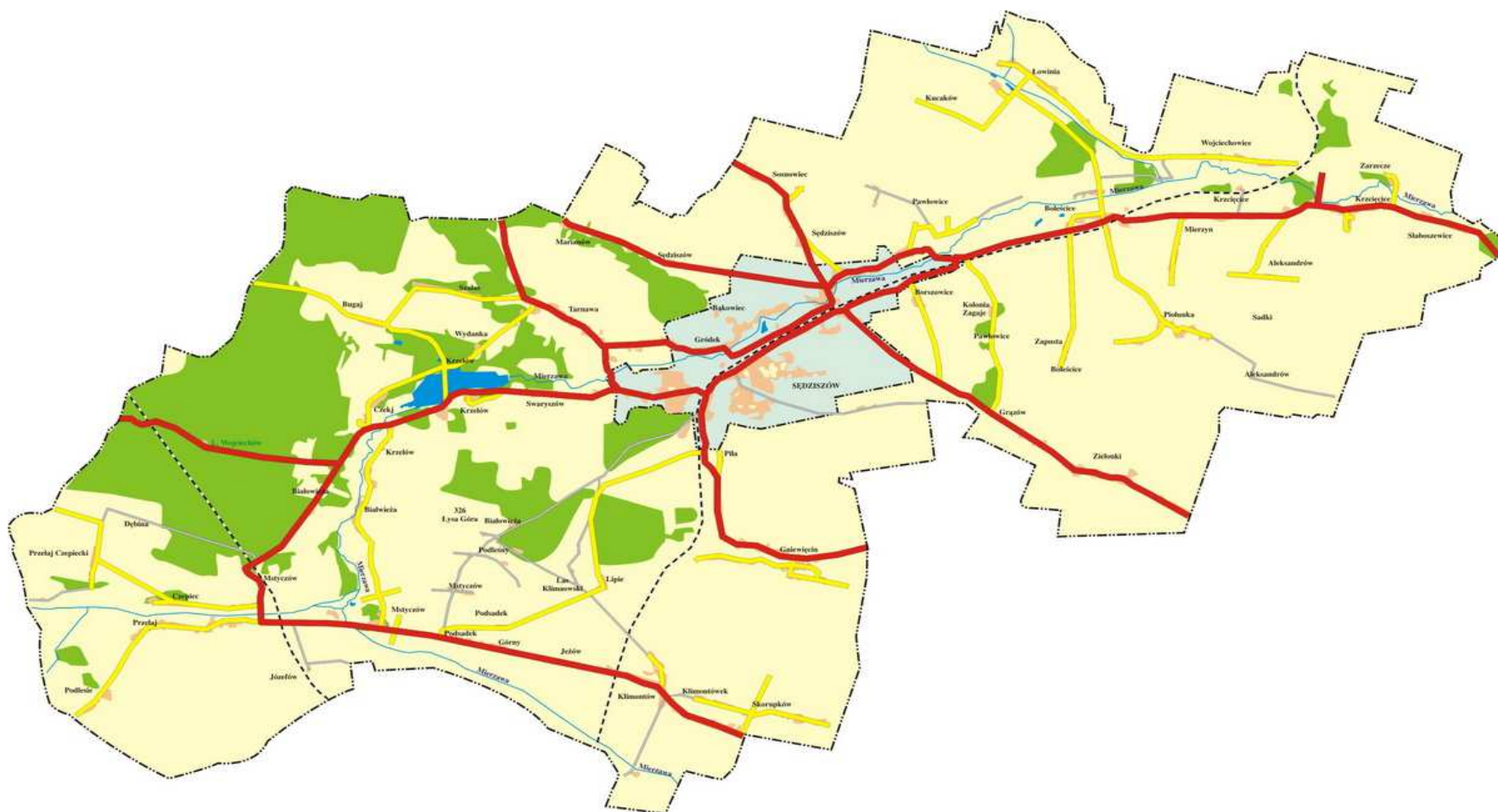
¹ uchwała Nr II/17/2003 z dnia 14 marca 2003 roku w sprawie utworzenia sołectwa Zagaje.

Źródło : Miejscowy Plan zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sędziszów

Plan gminy Sędziszów

źródło: <http://www.sedziszow.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-309>

[Dane statystyczne o gminie Sędziszów](http://bip.sedziszow.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-1549) (źródło: <http://bip.sedziszow.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-1549>)

Powierzchnia ogólna: 14.571 ha

Dane na dzień 31.12.2015 r.

	Miasto	Gmina - wsie
Powierzchnia	792 ha	13.779 ha

Ludność – 12.869 osób, z tego 6.732 - miasto, 6.137 - wieś.

Długość dróg:

- gminnych – 55,188 km
- powiatowych – 106,94 km
- wojewódzkie – 0 km
- krajowych – 0 km

Bezrobocie – 7,58 % (stan na 31 grudnia 2015 r.)

Na terenie gminy funkcjonują 53 organizacje pozarządowe. Spełniają rolę katalizatora życia społecznego i integracji środowiska a często realizują zadania w imieniu samej gminy, jak OSP w sferze zabezpieczania przeciwpożarowego. Działają w formach fundacji, stowarzyszeń związków i klubów. Same organizują swoją działalność i pozyskują na nią środki finansowe. Spełniają niezwykle pożyteczną rolę w środowisku i pozwalają każdemu w nim mieć swoje miejsce oraz realizować i rozwijać swoje pasje.

2. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się na *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* zatwierdzonych przez Ministra Rozwoju w dniu 02.08.2016 roku.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Sędziszów podzielona została na jednostki strukturalne (referencyjne), w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie gminy przyjęto podział na sołectwa i obszar miasta.

Dla poszczególnych obszarów pozyskano materiały informacyjne dostępne w zasobach Urzędu Miejskiego Sędziszów, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez

instytucje zewnętrzne – Powiatowy Urząd Pracy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie i Komisariat Policji w Sędziszowie.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem możliwości stworzenia listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do jednostki obwodu. Weryfikacja wskaźników objęła następujące elementy:

- ✓ poprawność metodologiczna- wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny i przejrzysty dany problem, powinien być łatwy w odbiorze przez czytelnika, łatwo weryfikowalny, powinien również różnicować przestrzeń miasta i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi.
- ✓ poprawność przestrzenna- wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż Gmina, w tym przypadku do jednostki referencyjnej obszaru sołectwa.

W wyniku tak przeprowadzonej procedury wskazano listę wskaźników, które zastosowano dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wskaźniki te obejmują sferę społeczną (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość/patologie, poziom edukacji, uczestnictwo w życiu publicznym), sferę gospodarczą (stopień przedsiębiorczości) oraz sferę techniczno-środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną (brak rozwiązań technicznych w budownictwie mieszkaniowym w zakresie zapewnienia dostępu do infrastruktury technicznej, jakość powietrza).

Jako formy konsultacji prowadzone zostały spotkania otwarte z interesariuszami rewitalizacji umożliwiające składanie propozycji i uwag, ankiet oraz zbieranie uwag, propozycji i opinii w formie papierowej i elektronicznej.

W przeprowadzonych ankietach mieszkańców pytano o problemy rozwojowe gminy, proszono o wskazanie możliwości i pożądaných rozwiązań zidentyfikowanych problemów, pytano o granice obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji oraz o najpilniejsze zadania do wykonania.

Podczas konsultacji zebranych zostało 101 ankiet w których mieszkańcy gminy odpowiadali na przedstawione pytania jak i mieli możliwość wyrażenia własnej opinii w punktach otwartych. Z analizy wyników ankiety wynika m. in.:

- 61% ankietowanych to kobiety,
- 68% ankietowanych jako swoje miejsce zamieszkania wskazało miasto Sędziszów,
- 52% ankietowanych jest średnio zadowolonych z mieszkania na swoim osiedlu, ulicy,

w swojej miejscowości.

Wykres 1. Poziom zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na swoim osiedlu, ulicy, w swojej miejscowości.

Jako obszary najbardziej problemowe (kumulacja problemów społeczno – gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych) ankietowani wskazali:

- os. Drewniane – 55%
- ul. Dworcowa, 1000lecia, Kolejowa, Kościuszki – 41%
- os. Rynek wraz z przyległymi ulicami – 36%

Do dnia zakończenia konsultacji nie wpłynęły żadne propozycje opinii w formie papierowej lub elektronicznej.

Tereny wyznaczone zostały na podstawie: analizy dokumentów przestrzennych i strategicznych gminy i zawartych w nich wizji i ustaleń, konsultacji społecznych i spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych. Ponieważ jednak w przeprowadzonej analizie nie dla wszystkich obszarów można było odnieść w/w wskaźniki, dlatego zdecydowano się uzupełnić ją o część opisową, według stanu wiedzy i obserwacji z przeprowadzonych wizji lokalnych.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów pkt 4 z rozdziału 3 Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić

rewitalizację”. Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych, w których wybrany obszar będzie ujęty jako ośrodek koncentracji aktywności społeczno-gospodarczej w gminie.

3. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Poniżej prezentujemy analizę ilościowo-jakościową, która ma na celu identyfikację czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy Sędziszów oraz wytypowanie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, które są najbardziej dotknięte kryzysem społecznym oraz gospodarczym, technicznym, funkcjonalno-społecznym lub środowiskowym.

Wyznaczając obszary zdegradowane brano pod uwagę następujące wskaźniki:

WSKAŹNIKI SPOŁECZNE

Bezrobocie

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w gminie Sędziszów na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 614 bezrobotnych, co stanowi 7,8% liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Pozyskując dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Jędrzejowie udało się obliczyć poziom bezrobocia w poszczególnych jednostkach strukturalnych:

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na dzień 19.01.2016r.
1.	Aleksandrów	1
2.	Białowieża	8
3.	Boleścice	19
4.	Borszowice	10
5.	Bugaj	1
6.	Krzelów-Czekaj	23
7.	Czepiec	3
8.	Gniewięcin	13

9.	Grążów	5
10.	Jeżów	6
11.	Klimontów	12
12.	Klimontówek	1
13.	Krzcięcice	9
14.	Łowinia	20
15.	Marianów	5
16.	Mierzyn	10
17.	Mstyczów	8
18.	Pawłowice	14
19.	Piła	5
20.	Piołunka	9
21.	Podsadek	5
22.	Przełaj	4
23.	Przełaj Czepiecki	7
24.	Słaboszowice	3
25.	Sosnowiec	22
26.	Swaryszów	15
27.	Szałas	5
28.	Tarnawa	20
29.	Wojciechowice	4
30.	Zielonki	8
31.	Zagaje	4
32.	Sędziszów	337

Tabela.1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych - opracowanie własne na podstawie danych PUP Jędrzejów

Ubóstwo

Analiza problemu społecznego jakim jest ubóstwo została wykonana w oparciu o dwa wskaźniki: liczbę rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie oraz liczby skierowań do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkaniowego z socjalnego zasobu miasta.

Zgodnie z danymi MGOPS w Sędziszowie wsparcie socjalne skierowane zostało 467 rodzin w tym miasto 243, wieś 224. Wskaźnik wskazujący na koncentrację problemów społecznych – liczba rodzin, którym przyznano wsparcie socjalne, wskazuje na znaczne dysproporcje w przestrzeni gminy.

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na dzień 31.12.2015	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na dzień 31.12.2016
1.	Aleksandrów	1	1
2.	Białowieża	6	4
3.	Boleścice	15	10
4.	Borszowice	3	3

5.	Bugaj	2	2
6.	Krzelów-Czekaj	8	7
7.	Czepiec	4	3
8.	Gniewięcin	11	15
9.	Grązów	4	2
10.	Jeżów	2	4
11.	Klimontów	8	8
12.	Klimontówek	2	3
13.	Krzcięcice	2	3
14.	Łowinia	18	19
15.	Marianów	1	8
16.	Mierzyn	3	4
17.	Mstyczów	10	4
18.	Pawłowice	6	4
19.	Piła	2	8
20.	Piołunka	4	5
21.	Podsadek	9	9
22.	Przełaj	14	9
23.	Przełaj Czepiecki	4	5
24.	Słaboszowice	4	2
25.	Sosnowiec	6	11
26.	Swaryszów	3	12
27.	Szałas	1	1
28.	Tarnawa	17	44
29.	Wojciechowice	6	7
30.	Zielonki	8	7
31.	Zagaje	0	0
32.	Sędziszów	241	243

Tabela 2. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną- opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Jednym z przejawów wzrostu problemów społecznych w gminie jest rosnące zapotrzebowanie na mieszkania socjalne. Gmina Sędziszów posiada w swoich zasobach ogółem 117 lokali. Ze swojego zasobu lokalowego wydzieliła 18 lokali, które przeznaczyła do wynajmu jako lokale socjalne. Łączna powierzchnia całego zasobu komunalnego gminy wynosi 3 992,56 m², w tym powierzchnia lokali mieszkalnych wynosi 3 610,78m².

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba lokali socjalnych na dzień 31.12.2016r.	Liczba lokali komunalnych na dzień 31.12.2016r.
1.	Aleksandrów	0	0
2.	Białowieża	0	0
3.	Boleścice	0	2
4.	Borszowice	0	0
5.	Bugaj	0	0
6.	Krzelów-Czekaj	0	0
7.	Czepiec	0	2
8.	Gniewięcin	0	0

9.	Grązów	0	0
10.	Jeżów	0	0
11.	Klimontów	0	1
12.	Klimontówek	0	0
13.	Krzcięcice	0	3
14.	Łowinia	0	0
15.	Marianów	0	0
16.	Mierzyn	0	0
17.	Mstyczów	0	0
18.	Pawłowice	0	0
19.	Piła	0	0
20.	Piołunka	0	0
21.	Podsadek	0	0
22.	Przełaj	0	0
23.	Przełaj Czepiecki	0	0
24.	Słaboszowice	0	0
25.	Sosnowiec	0	0
26.	Swaryszów	0	0
27.	Szałas	0	0
28.	Tarnawa	17	0
29.	Wojciechowice	0	0
30.	Zielonki	0	0
31.	Zagaje	0	0
32.	Sędziszów	1	91

Tabela 3. Liczba lokali socjalnych i komunalnych - opracowanie własne

W Referacie Gospodarki Komunalnej i Lokalowej zarejestrowane są 93 wnioski oczekujące na przydział lokalu z zasobów komunalnych. Są to osoby i rodziny o niskich dochodach, bądź utrzymujące się z zasiłku Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przestępczość

Przestępczość stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Poczucie bezpieczeństwa zwłaszcza w przestrzeni miejskiej stanowi jedno z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym żyjemy, pracujemy i spędzamy czas.

Za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komisariat Policji w Sędziszowie. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Komisariatu Policji na terenie gminy w 2015 roku miało miejsce 75 sytuacji zagrożenia przestępczością, prowadzonych było 223 spraw o wykroczenie, w mieście liczby te wynosiły dla przestępczości 40 natomiast spraw o wykroczenie 123.

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba czynów zagrażających bezpieczeństwu - przestępstwa	Postępowania w sprawie o wykroczenia
1.	Aleksandrów	0	0
2.	Białowieża	1	4
3.	Boleścice	0	1
4.	Borszowice	0	1
5.	Bugaj	0	3
6.	Krzelów-Czekaj	2	5
7.	Czepiec	0	1
8.	Gniewięcin	2	9
9.	Grążów	1	10
10.	Jeżów	0	3
11.	Klimontów	1	3
12.	Klimontówek	0	0
13.	Krzcięcice	3	26
14.	Łowinia	3	0
15.	Marianów	1	5
16.	Mierzyn	2	9
17.	Mstyczów	2	2
18.	Pawłowice	0	0
19.	Piła	3	4
20.	Piołunka	2	0
21.	Podsadek	0	2
22.	Przełaj	1	0
23.	Przełaj Czepiecki	0	0
24.	Staboszowice	1	0
25.	Sosnowiec	2	2
26.	Swaryszów	3	1
27.	Szałas	1	0
28.	Tarnawa	3	4
29.	Wojciechowice	0	0
30.	Zielonki	1	5
31.	Zagaje	0	0
32.	Sędziszów	40	123

Tabela 4. Liczba czynów zagrażających bezpieczeństwu – przestępstwa oraz postępowań w sprawie o wykroczenia – opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Sędziszowie

Wyniki ankiet potwierdziły obecność problemu bezpieczeństwa (chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowanie młodzieży, zagrożenie przestępczością) problem ten wskazało 58% ankietowanych. Kolejnym problemem społecznym wskazanym przez 46% są patologie społeczne (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie).

Specyficzną formę przestępczości stanowi przemoc w rodzinie. Analizie poddano także ten problem na terenie gminy jak i samego miasta. W Gminie Sędziszów w 2015 roku założonych było 40 „Niebieskich kart”, w samym mieście 14.

Poziom edukacji

Do oceny poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu w klasach III gimnazjów. Dla ujednolicenia informacji zaproponowano wskaźnik opisujący średni wynik obejmujący przedmioty podstawowe: j. polski, matematyka i j. angielski. Najslabiej wypadło Gimnazjum w Sędziszowie, najwyższe tam oceny uzyskali uczniowie z języka polskiego (61,5%), przedmiot ścisły wypadł najslabiej (39,5%).

Osiągnięte przez uczniów wyniki nie odbiegają znacząco od wartości średnich dla powiatu jędrzejowskiego i województwa świętokrzyskiego.

	j. polski	matematyka	j. angielski
Gimnazjum w Boleścicach	56,4	49,1	77,3
Gimnazjum w Sędziszowie	61,5	39,5	55,9
Średnia gminy	58,75	44,3	66,6
Średnia powiatu	59,1	44,7	65,1
Średnia województwa	61	47	64

Tabela 5. Średnie wyniki egzaminu w klasach III gimnazjów na terenie Gminy Sędziszów- opracowanie własne.

Uczestnictwo w życiu publicznym

Jedną z podstawowych form uczestnictwa w życiu publicznym obywatela, zagwarantowaną przez Konstytucję RP z 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 nr 78 poz.483) jest prawo wyborcze. Frekwencja wyborcza w wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2015 r. wynosiła w całej gminie 44,5%, a obywateli uprawnionych do głosowania na terenie Gminy Sędziszów zamieszkuje 10 583.

W wyborach Prezydenckich w 2015 roku w I turze uprawnionych do głosowania było 10 551 osób głosowało 4 857 osób, frekwencja wynosiła 46,03%. Osiągnięta frekwencja nie odbiegła znacząco od frekwencji województwa świętokrzyskiego (46,34%). W drugiej turze wyborów głosowało 5 310 osób, frekwencja wyniosła 50,60%.

Na terenie gminy wydzielonych jest 11 okręgów wyborczych w tym 4 na terenie miasta Sędziszów.

Numer obwodu	Obwód	Uprawnieni do głosowania	Wydane karty	%
1.	Krzcięcice	750	351	46,80
2.	Borszowice	830	394	47,47
3.	Pawłowice	454	169	37,22
4.	Tarnawa	968	443	45,76
5.	Mstyczów	707	274	38,76
6.	Klimontów	676	281	41,57
7.	Gniewięcin	541	245	45,29
8.	Sędziszów – remiza OSP (rynek)	1431	620	43,33
9.	Sędziszów – Przedszkole I	1592	722	45,35
10.	Sędziszów – Przedszkole II	790	342	43,29
11.	Sędziszów – Dom Kultury	1844	867	47,07
RAZEM		10583	4708	44,50

Tabela 6. Zbiorcze zestawienie wybory do Sejmu i Senatu 2015r. - opracowanie własne

W przeprowadzonych wcześniej ankietach jako problem 57% ankietowanych wskazało „słabą integrację lokalnej społeczności”. 64% ankietowanych wskazało brak miejsc do spędzania czasu wolnego (np. place zabaw, park).

Rozluźnienie wewnętrznych więzi społecznych i brak poczucia wspólnoty lokalnej sprzyja marginalizowaniu grup społecznych w gorszym położeniu i wykluczaniu ich z nurtu życia społecznego gminy.

Demografia

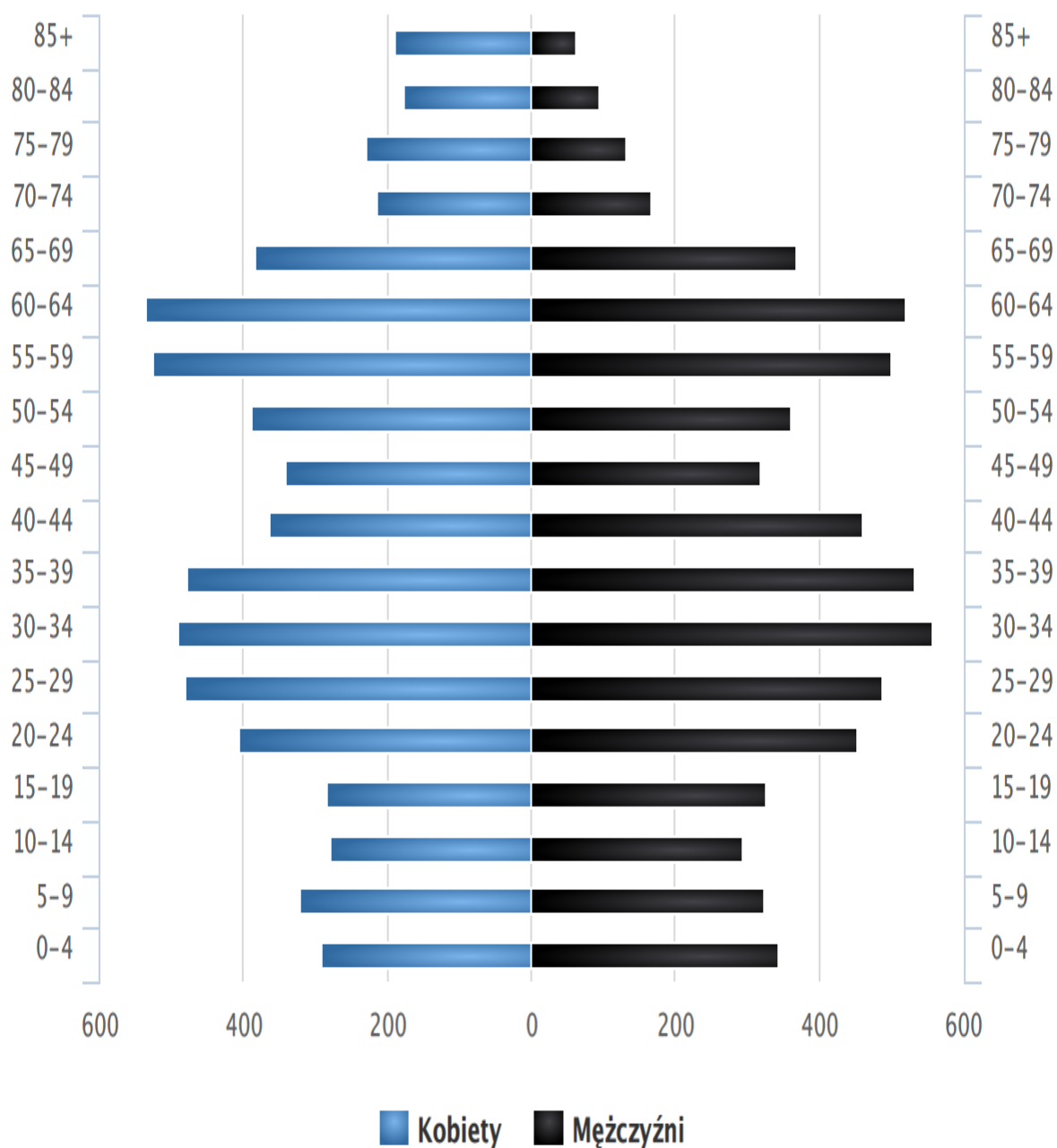
Jednym z ważniejszych problemów społecznych jest starzenie się lokalnej społeczności. Jest ono wypadkową zmniejszającego się przyrostu naturalnego oraz utrzymującego się od kilku lat odpływu mieszkańców głównie w wieku produkcyjnym. Tym samym w mieście zmienia się struktura wiekowa mieszkańców, z tendencją do wzrostu

udziału osób w wieku poprodukcyjnym. W 2016 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym osiągnął poziom ponad 20% . Osoby starsze swoje życie ograniczają często do grona rodzinnego i telewizji, rezygnując z aktywności w sferze publicznej.

Przy braku możliwości odniesienia wskaźnika dla jednostki referencyjnej podano wskaźnik dla całej gminy.

Piramida wieku mieszkańców gminy Sędziszów, 2015

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców gminy Sędziszów (źródło: www.polskawliczbach.pl)

Ilość mieszkańców gminy Sędziszów w 2015 roku wyniosła 12 869 osoby natomiast na terenie miasta 6 732 osoby.

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba mieszkańców wg. stanu na dzień 31.12.2015
1.	Aleksandrów	66
2.	Białowieża	138
3.	Boleścice	336
4.	Borszowice	255
5.	Bugaj	71
6.	Krzelów-Czekaj	278
7.	Czepiec	80
8.	Gniewięcin	502
9.	Grążów	55
10.	Jeżów	204
11.	Klimontów	351
12.	Klimontówek	107
13.	Krzcięcice	203
14.	Łowinia	265
15.	Marianów	80
16.	Mierzyn	265
17.	Mstyczów	260
18.	Pawłowice	306
19.	Piła	142
20.	Piołunka	126
21.	Podsadek	184
22.	Przełaj	214
23.	Przełaj Czepiecki	76
24.	Słaboszowice	143
25.	Sosnowiec	291
26.	Swaryszów	155
27.	Szałas	112
28.	Tarnawa	440
29.	Wojciechowice	86
30.	Zielonki	296
31.	Zagaje	51
32.	Sędziszów	6732

Tabela 7. Liczba mieszkańców (źródło: <http://bip.sedziszow.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-1549>)

PODSUMOWANIE WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej w tabeli podsumowano procentowe udziały poszczególnych mierzalnych wskaźników społecznych. Pozwoli to na wytypowanie obszarów o największej koncentracji problemów.

Lp.	Jednostka strukturalna	Jedn.	Bezrobocie	Liczba rodzin objęta pomocą społeczną	Lokale socjalne i komunalne	Przestępczość	Liczba ludności
1.	Aleksandrów	%	0,16	0,21	0,00	0,00	0,51
2.	Białowieża	%	1,30	0,86	0,00	1,68	1,07
3.	Boleścice	%	3,08	2,14	1,71	0,34	2,61
4.	Borszowice	%	1,62	0,64	0,00	0,34	1,98
5.	Bugaj	%	0,16	0,43	0,00	1,01	0,55
6.	Krzelów-Czekaj	%	3,73	1,50	0,00	2,35	2,16
7.	Czepiec	%	0,49	0,64	1,71	0,34	0,61
8.	Gniewięcin	%	2,11	3,21	0,00	3,69	3,90
9.	Grążów	%	0,81	0,43	0,00	3,69	0,43
10.	Jeżów	%	0,97	0,86	0,00	1,01	1,59
11.	Klimontów	%	1,95	1,71	0,85	1,34	2,73
12.	Klimontówek	%	0,16	0,64	0,00	0,00	0,83
13.	Krzcięcice	%	1,46	0,64	2,56	9,73	1,58
14.	Łowinia	%	3,25	4,07	0,00	1,01	2,06
15.	Marianów	%	0,81	1,71	0,00	2,01	0,62
16.	Mierzyn	%	1,62	0,86	0,00	3,69	2,06
17.	Mstyczów	%	1,30	0,86	0,00	1,34	2,02
18.	Pawłowice	%	2,27	0,86	0,00	0,00	2,38

19.	Piła	%	0,81	1,71	0,00	2,35	1,10
20.	Piotunka	%	1,46	1,07	0,00	0,67	0,98
21.	Podsadek	%	0,81	1,93	0,00	0,67	1,43
22.	Przełaj	%	0,65	1,93	0,00	0,34	1,66
23.	Przełaj Czepiecki	%	1,14	1,07	0,00	0,00	0,59
24.	Słaboszowice	%	0,49	0,43	0,00	0,34	1,11
25.	Sosnowiec	%	3,57	2,36	0,00	1,34	2,26
26.	Swaryszów	%	2,44	2,57	0,00	1,34	1,20
27.	Szałas	%	0,81	0,21	0,00	0,34	0,87
28.	Tarnawa	%	3,25	9,42	14,53	2,35	3,42
29.	Wojciechowice	%	0,65	1,50	0,00	0,00	0,67
30.	Zielonki	%	1,30	1,50	0,00	2,01	2,30
31.	Zagaje	%	0,65	0,00	0,00	0,00	0,40
32.	Sędziszów	%	54,71	52,03	78,63	54,70	52,31

Tabela 8. Udział wskaźników społecznych- opracowanie własne

	niski poziom zjawiska
	średni poziom zjawiska
	wysoki poziom zjawiska

Po przeanalizowaniu zgromadzonych danych można stwierdzić że największe natężenie problemów zidentyfikowanych w sferze społecznej występuje w jednostkach strukturalnych: Sędziszów, Tarnawa, Gniewięcin.

WSKAŹNIKI GOSPODARCZE

Przedsiębiorczość

Stan kryzysowy danego obszaru może wynikać również z niskiego poziomu przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy najczęściej od potencjału kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale także jest wypadkową takich zmiennych jak położenie czy wsparcie władz gminnych w sferze rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Na terenie gminy Sędziszów na początku 2016 roku prowadzonych było 390 działalności gospodarczych, w tym 382 prowadzone przez osoby zamieszkujące gminę. Wskaźnik przedsiębiorczości w mieście wyniósł 303 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców.

Jest to wynik znacznie odbiegający od wartości wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego, który wynosi 671 działalności gospodarczych na 10 tys. mieszkańców.

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba prowadzonych działalności gospodarczych wg. stanu na dzień 11.02.2016
1.	Aleksandrów	1
2.	Białowieża	1
3.	Boleścice	11
4.	Borszowice	4
5.	Bugaj	0
6.	Krzelów-Czekaj	8
7.	Czepiec	3
8.	Gniewięcin	11
9.	Grązów	2
10.	Jeżów	3
11.	Klimontów	5
12.	Klimontówek	2
13.	Krzcięcice	9
14.	Łowinia	4
15.	Marianów	1
16.	Mierzyn	13
17.	Mstyczów	6
18.	Pawłowice	5
19.	Piła	3
20.	Piołunka	3
21.	Podsadek	0
22.	Przełaj	5
23.	Przełaj Czepiecki	1

24.	Słaboszowice	4
25.	Sosnowiec	4
26.	Swaryszów	3
27.	Szałas	6
28.	Tarnawa	16
29.	Wojciechowice	0
30.	Zielonki	10
31.	Zagaje	0
32.	Sędziszów	246

Tabela 9. Liczba prowadzonych działalności gospodarczych –opracowanie własne

PODSUMOWANIE

Jednostki referencyjne charakteryzujące się najwyższym poziomem prowadzonych działalności gospodarczych to Sędziszów, Tarnawa, Mierzyn. Na pozostałych terenach przeważa działalność rolnicza, rodzinne gospodarstwa rolne. Bardzo mało jest na terenie gminy większych zakładów produkcyjnych, które pozwoliłyby na zatrudnienie znacznej liczby mieszkańców w tym w samym mieście Sędziszów, które swym usytuowaniem i dostępnością komunikacyjną stanowi ośrodek centralny gminy.

WSKAŹNIKI TECHNICZNO – ŚRODOWISKOWE

Stan techniczny budynków

Wśród grupy zjawisk negatywnych Wytyczne Ministerstwa wyodrębniają także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Przeanalizowano kwestię związaną z istniejącą infrastrukturą komunalną i jej potencjalnym negatywnym wpływem na środowisko. Koncentracja budynków, w których system grzewczy oparty jest o tradycyjne piece na paliwo stałe stanowi wyraźne zagrożenie w postaci tzw. Niskiej emisji wynikającej ze spalania często niskoenergetycznego węgla oraz produktów szkodliwych (np. śmieci, plastiki itp.).

Sytuację z zakresie strefy technicznej zdiagnozowano na podstawie wskaźnika liczby budynków mieszkalnych nowo oddanych do użytkowania.

Lp.	Jednostka strukturalna	Liczba budynków mieszkalnych nowo oddanych do użytkowania wg. stanu na dzień 31.12.2015
1.	Aleksandrów	1
2.	Białowieża	1
3.	Boleścice	1
4.	Borszowice	3
5.	Bugaj	0
6.	Krzelów-Czekaj	1
7.	Czepiec	1
8.	Gniewięcin	2
9.	Grązów	0
10.	Jeżów	1
11.	Klimontów	1
12.	Klimontówek	1
13.	Krzcięcice	1
14.	Łowinia	1
15.	Marianów	1
16.	Mierzyn	1
17.	Mstyczów	1
18.	Pawłowice	1
19.	Piła	1
20.	Piołunka	0
21.	Podsadek	0
22.	Przełaj	3
23.	Przełaj Czepiecki	0
24.	Słaboszowice	1
25.	Sosnowiec	2
26.	Swaryszów	0
27.	Szałas	1
28.	Tarnawa	1
29.	Wojciechowice	0
30.	Zielonki	1
31.	Zagaje	0
32.	Sędziszów	12

Tabela 10. Liczba budynków mieszkalnych nowo oddanych do użytkowania – opracowanie własne (źródło: www.polskawliczbach.pl)

Jakość powietrza

Rozwój gospodarki i rolnictwa na terenie gminy Sędziszów w sposób nieunikniony prowadzi do przerwania ciągłości istniejących układów, które decydują o zachowaniu równowagi przyrodniczej.

Według uzyskanych danych normy zanieczyszczenia powietrza na terenie Gminy Sędziszów nie są przekraczane. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań, które ograniczą wprowadzenie zanieczyszczeń do atmosfery.

W Gminie Sędziszów problem ochrony powietrza należy podzielić na:

- sołectwa,
- miasto Sędziszów.

W sołectwach występuje tzw. „niska emisja”, która pochodzi z lokalnych kotłowni oraz palenisk indywidualnych wg zasady „co dom to komin”. W tym zakresie nie są stosowane żadne ograniczenia w emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Trudno także szczegółowo określić ich ilość i stopień szkodliwości (w zależności ile i co się spala).

W zakresie emisji szkodliwych substancji do powietrza atmosferycznego poza produkcją energii cieplnej, na terenie Sędziszowa występują jeszcze inne źródła.

Są to:

- ruch drogowy,
- ruch kolejowy.

W dobie rozwoju motoryzacji, obserwuje się zjawisko coraz większej ilości poruszających się po drogach gminy samochodów osobowych. Zwiększył się także transport drogowy w sferze działalności gospodarczej. Poruszające się po drogach gminy samochody emitują do powietrza coraz większe ilości szkodliwych substancji pochodzących ze spalania paliw płynnych (benzyna, olej napędowy).

Przez Sędziszów przechodzi linia szerokotorowa obsługiwana przez elektrowozy spalinowe – emisja szkodliwych substancji ukazuje się mieszkańcom w formie czarnych chmur nad miastem.

Tego typu szkodliwość dla środowiska nie jest monitorowana, nie można więc ocenić jej w liczbach wymiernych i ocenić stopień szkodliwości.

PODSUMOWANIE

Biorąc pod uwagę zgromadzone dane oraz wizję lokalną należy wskazać, że największa koncentracja problemów w sferze technicznej występuje na terenie miasta Sędziszów. Z uwagi na rosnącą liczbę nowo oddawanych budynków mieszkalnych zwiększa się zapotrzebowanie na infrastrukturę techniczną i społeczną.

Analizując sferę przestrzenno-funkcjonalną wzięto pod uwagę negatywne zjawiska dotyczące niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

W ostatnich latach gmina przeznaczala znaczace srodki (średnio 2mln. zł/rok) na odbudowę dróg gminnych jak również partycypowała w odbudowie dróg powiatowych co przyniosło wymierne efekty. Tak znaczace wykorzystanie srodków na odbudowę dróg poprawiło ich stan ale nie zaspokoilo potrzeb związanych z rozwojem gospodarczym gminy i oczekiwaniami mieszkanców. Według oceny prawie 80% dróg gminnych jest pokrytych nakładkami bitumicznymi. Pozostaly do odbudowy drogi o charakterze wewnetrznym.

W dalszym ciagu w srodowisku występuje zapotrzebowanie na odbudowę dróg gminnych i poprawę komunikacji.

W tabelach wyszczególniono przebieg dróg biegnących przez miasto i gminę Sędziszów.

Tabela 11 Drogi powiatowe na terenie Miasta i Gminy Sędziszów –opracowanie własne

L.p.	Nr ewid.	Nazwa drogi
1.	0173T	dr.pow.nr0172T- Skroniów- Potok Wielki- Potok Borów-Krzcięcice-dr.pow.nr0178T
2.	0178T	(Michałów)-gr.pow.-Niegosławice-Konary-Strzyszkowice-Piskorzowice-Mierzawa-Krzcięcice-Sędziszów-Piła-Klimontów-gr.woj.święt.(Kozłów)
3.	0185T	dr.pow.nr0178T-Bolesćice-Zapusta-Piołunka-Jeziorki-Klemencice-Łany-Wodzisław
4.	0186T	dr.pow.nr0178-Krzcięcice-Aleksandrów-Piołunka-Zielonki- dr.pow.nr0188T
5.	0187T	dr.pow.nr0178T Sędziszów-Grązów- dr.pow.nr0188T
6.	0188T	(Goleniowy)-gr.woj.-Wywła-Słupia-Nowa Wieś-Tarnawa-Sędziszów-Grązów-Zielonki-Kaziny-Łany-Wodzisław
7.	0191T	(Łany Średnie)-gr.woj.-Przełaj-Mstyczów-Podsadek-Jezów-Klimontów-Pękoślav-Brześciw-Wodzisław-Piotrkowice-Wola Lubecka-gr.pow.(Michałów)
8.	0192T	dr.pow.nr0193T-Krzelów-Białowieża-Mstyczów- dr.pow.nr0191T-gr.woj.

9.	0193T	dr.pow.nr0193T-Przełaj-Janinów-Czekaj-Krzelow-Swaryszów- dr.pow.nr0191T
10.	0194T	dr.pow.nr0195T-Obiechów-Jasieniec - Stara Wieś-Kol.Węgrzynów-Przełaj Czepiec
11.	0196T	dr.pow.nr0195T-Węgrzynów-Wojciechów-Czekaj dr.pow.nr0193T
12.	0198T	(Szczekociny)-gr.woj.święt.-Sprawa-Raszków-Bugaj-Krzelow
13.	0201T	dr.pow.nr0200T-Rożnica-Sosnowiec-Sędziszów-Tarnawa- dr.pow.nr0188T
14.	0204T	dr.kraj.nr78-Nagłowice-Rakoszyn-Trzciniec-Sędziszów- dr.pow.nr0191T
15.	0206T	dr.pow.nr0204T-Trzciniec-Łowinia-Wojciechowice-Krzęćice- dr.pow.nr0208T
16.	0207T	dr.pow.nr0206T-Łowinia-Pawłowice-Sędziszów- dr.pow.nr0201T
17.	0208T	dr.kraj.nr78-Cierno-Zasosie-Warzyn-Zagórze-Krzęćice- dr.pow.nr0178T

Tabela 12. Drogi gminne na terenie Miasta i Gminy Sędziszów- opracowanie własne

L.p.	Nr ewid.	Nazwa drogi	Przebieg drogi
1.	376001T	Mstyczów-Lipie-Klimontów	Mstyczów-Lipie-Klimontów
2.	376002T	Nowa Wieś-Marianów-Sędziszów	Nowa Wieś-Marianów-Sędziszów
3.	376003T	Borszowice-Grązów	Borszowice-Grązów
4.	376004T	Nowa Wieś-Bugaj-Czekaj	granica gminy-Bugaj-Czekaj
5.	376005T	Pawłowice-Boleścice-Wojciechowice	Pawłowice-Boleścice-Wojciechowice
6.	376006T	Czekaj-Wydanka-Tarnawa	Czekaj-Wydanka-Tarnawa
7.	376007T	Wojciechowice-Deszno	Wojciechowice-Deszno
8.	376008T	Boleścice-Zapusty	Boleścice-Zapusty
9.	376009T	Klimontówek-Skorupków	Klimontówek-Skorupków
10.	376010T	Gniewięcin-Klimontów	Gniewięcin-Klimontów
11.	376011T	Boleścice-Piołunka	Boleścice-Piołunka
12.	376012T	Osiedle „Na Skarpie”-ul. Wodzisławska	Osiedle „Na Skarpie”-ul. Wodzisławska
13.	376013T	Zielonki-Sielec	Od dr. powiatowej 0188T do granicy gminy (Sielec)
14.	376014T	Gniewięcin-Sielec-Łany	Od dr. powiatowej 0178T (Gniewięcin) do granicy gminy (Sielec)
15.	376015T	Gniewięcin-Krężoły-Brzeście	Od dr. powiatowej 0178T (Gniewięcin) do granicy gminy

16.	376016T	Szałas przez wieś	od dr. powiatowej 0188T do dr. gminnej 376004T
17.	376017T	Tarnawa-Marianów	od dr. powiatowej 0188T do dr. gminnej 376002 T
18.	376018T	Mierzyn-Piołunka	od dr. powiatowej 0178T do dr. powiatowej 0185T
19.	376019T	Aleksandrow przez wieś	od granicy sołectw: Aleksandrow i Krzcięcice str. wschodnia do od granicy sołectw: Aleksandrow i Mierzyn str. zachodnia
20.	376020T	Pawłowice-Boleścice	od dr. powiatowej 0207T do dr. gminnej 376005T
21.	376021T	ul. Zielona	od ul. Leśnej do drogi pow. Nr 0188T
22.	376022T	ul. Zielona I	od ul. Zielonej – do km 0+055 (ślepa)
23.	376023T	ul. Zielona II	od ul. Zielonej - do km 0+057 (ślepa)
24.	376024T	ul. Zielona III	od ul. Zielonej – do km 0 +057 (ślepa)
25.	376025T	ul. Zielona IV	od ul. Zielonej – do km 0 +057 (ślepa)
26.	376026T	ul. Leśna	od ul. Dworcowej do drogi pow. nr 0188T
27.	376027T	ul. Gniewięcińska	od ul. Dworcowej do drogi nr 0188T
28.	376028T	ul. Majowa	od ul. Leśnej do drogi pow. Nr 0188T
29.	376029T	Łowinia-Deszno	od dr. pow. 0206T Trzciniec Łownia-Wojciechowice-Krzcięcice w m. Łowinia do granicy gminy.
30.	376030T	Ulica 1000-Lecia	Początek: ul. Dworcowa w ciągu drogi powiatowej Nr 0178T Mierzawa – Sędziszów – Klimontów – skrzyżowanie z drogą wewnętrzną ulica Kolejowa – skrzyżowanie z ulicą wewnętrzną Osiedle Na Skarpie – skrzyżowanie z drogą gminną Nr 376012T (ul. Rajska) Osiedle Na Skarpie – ul. Wodzisławska w ciągu drogi powiatowej Nr 0187T, koniec: ulica wewnętrzna Osiedle Na Skarpie.

Sieć kanalizacji sanitarnej funkcjonuje we wsiach Borszowice i Tarnawa a w mieście obejmuje swym zasięgiem osiedla mieszkaniowe: „Na Skarpie”, „Sady” i Drewniane, osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Przemysłowej, Fabrykę Kotłów „SEFAKO”S.A. oraz ulice: Leśna, Ogrodowa, Majowa, Kielecka, Klonowa, 1000-Lecia, Kolejowa, Kościuszki, Zielona, część ulicy Dworcowej, część ulicy Rajskiej wraz z przyległymi uliczkami. Ścieki kanalizacją sanitarną odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni, położonej na terenie miasta a jej przepustowość zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym wynosi 1300 m³/d. Oczyszczone ścieki rowem otwartym odprowadzane są do rzeki Mierzawy natomiast

ścieki z obiektów użyteczności publicznej oraz z części gospodarstw wywożone są przez Zakład Usług Komunalnych do punktu zlewnego zlokalizowanego przy wyżej omówionej oczyszczalni ścieków. Oczyszczane ścieki mieszczą się na granicy dopuszczalnych stężeń. Obecnie osady wywożone są przez firmę zewnętrzną poza teren miejscowości i utylizowane. Zakładana jest budowa nowej oczyszczalni ścieków z procesem oczyszczania biologicznego na bazie osadu czynnego w układzie SBR zlokalizowana na terenie istniejącej oczyszczalni, której obiekty docelowo zostaną wyłączone z eksploatacji i wyburzone. Gmina na bieżąco wg możliwości będzie budować sieć wodociągową (w 2017r planuje się budowę wodociągów w sołectwach: Mstyczów, Łowinia, Przełaj, Przełaj Czepiecki, Białowieża, Krzelów-Czekaj, Czepiec) oraz sieć kanalizacyjną na terenie aglomeracji (miasto Sędziszów, Szałas).

Kanalizacja sanitarna i sieć wodociągowa na terenie gminy :

Lp.	Jednostka strukturalna	Sieć wodociągowa	Sieć kanalizacji sanitarnej
1.	Aleksandrów	TAK	NIE
2.	Białowieża	NIE	NIE
3.	Boleścice	TAK	NIE
4.	Borszowice	TAK	TAK
5.	Bugaj	TAK	NIE
6.	Krzelów-Czekaj	NIE	NIE
7.	Czepiec	NIE	NIE
8.	Gniewięcin	TAK	NIE
9.	Grązów	TAK	NIE
10.	Jeżów	TAK	NIE
11.	Klimontów	TAK	NIE
12.	Klimontówek	TAK	NIE
13.	Krzcięcice	TAK	NIE
14.	Łowinia	NIE	NIE
15.	Marianów	TAK	NIE
16.	Mierzyn	TAK	NIE
17.	Mstyczów	TAK - częściowo	NIE
18.	Pawłowice	TAK	NIE
19.	Piła	TAK	NIE
20.	Piołunka	TAK	NIE
21.	Podsadek	TAK	NIE
22.	Przełaj	NIE	NIE
23.	Przełaj Czepiecki	NIE	NIE
24.	Staboszowice	TAK	NIE
25.	Sosnowiec	TAK	NIE
26.	Swaryszów	TAK	NIE
27.	Szałas	TAK	NIE
28.	Tarnawa	TAK	TAK
29.	Wojciechowice	TAK	NIE
30.	Zielonki	TAK	NIE

31.	Zagaje	TAK	NIE
32.	Sędziszów	TAK - częściowo	TAK – częściowo

Tabela 13. Opracowanie własne

PODSUMOWANIE

Poddając analizie powyższe dane dotyczące wskaźników w sferze przestrzenno – funkcjonalnej należy stwierdzić że występuje porównywalny poziom koncentracji wyżej wymienionych problemów we wszystkich jednostkach referencyjnych.

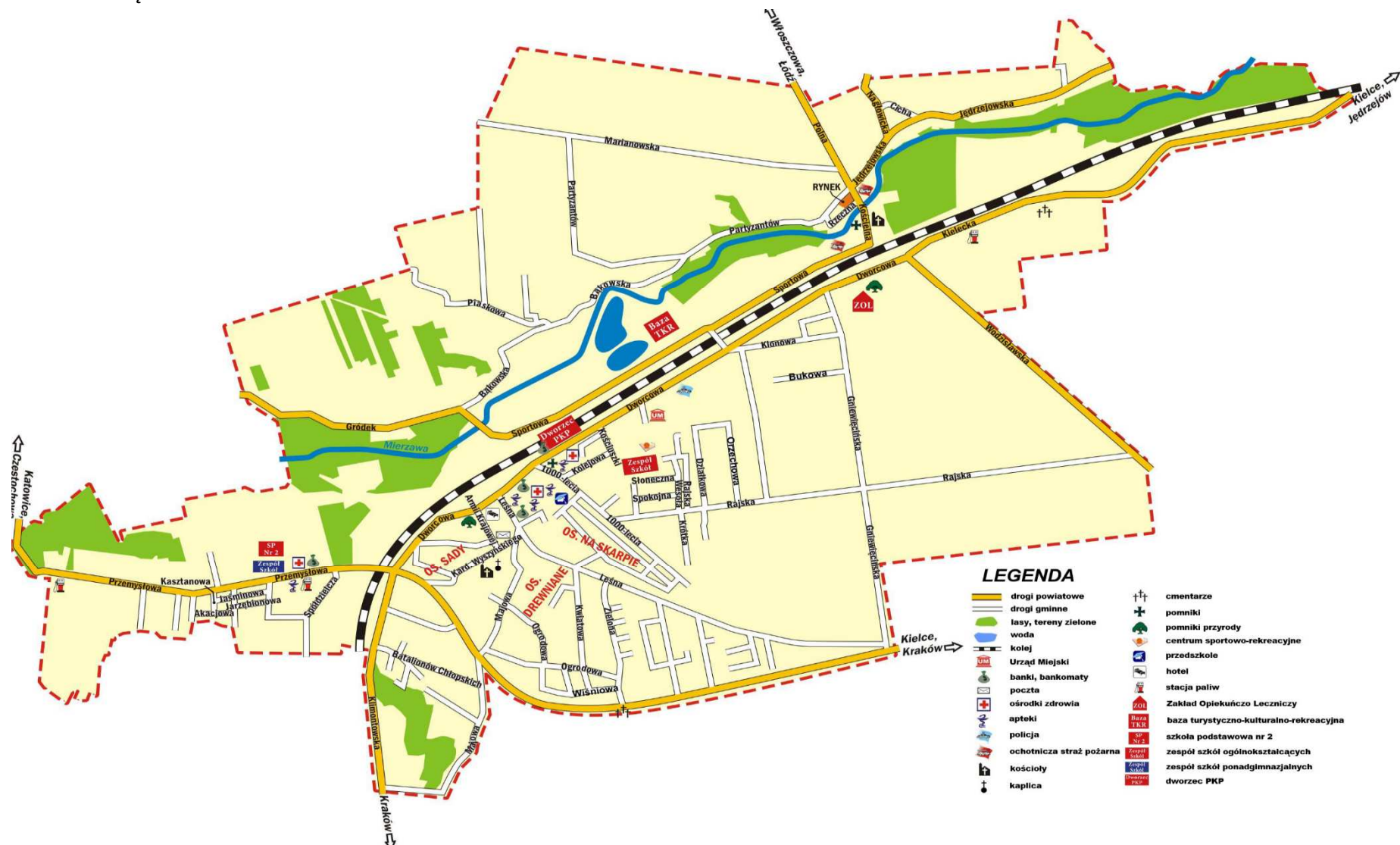
Obszar zdegradowany

Na podstawie przeprowadzonej analizy wyznaczono obszar zdegradowany: miasto Sędziszów. Jednostka ta charakteryzuje się największym nasileniem problemów w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu negatywnych zjawisk w pozostałych sferach. Wskazany obszar zajmuje 792 ha co stanowi 5,75% powierzchni gminy i jest zamieszkały przez 6732 osób to jest 52,31% ogółu mieszkańców gminy. Granice obszaru zdegradowanego przedstawiono na poniżej mapie.

Źródło: opracowanie własne

Plan miasta Sędziszów

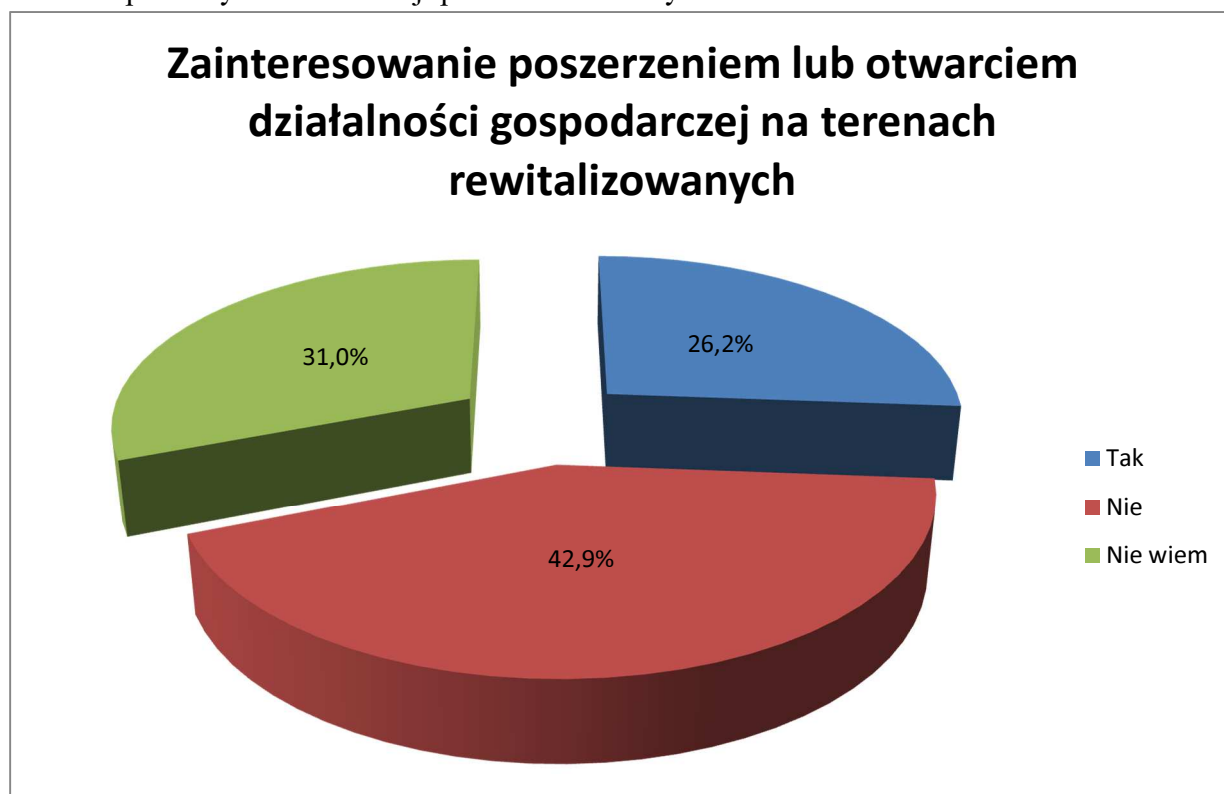
Obszar rewitalizacji

Na podstawie zapisów wytycznych w wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego wyznaczony został obszar na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz pozostałych diagnozowanych sferach a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy.

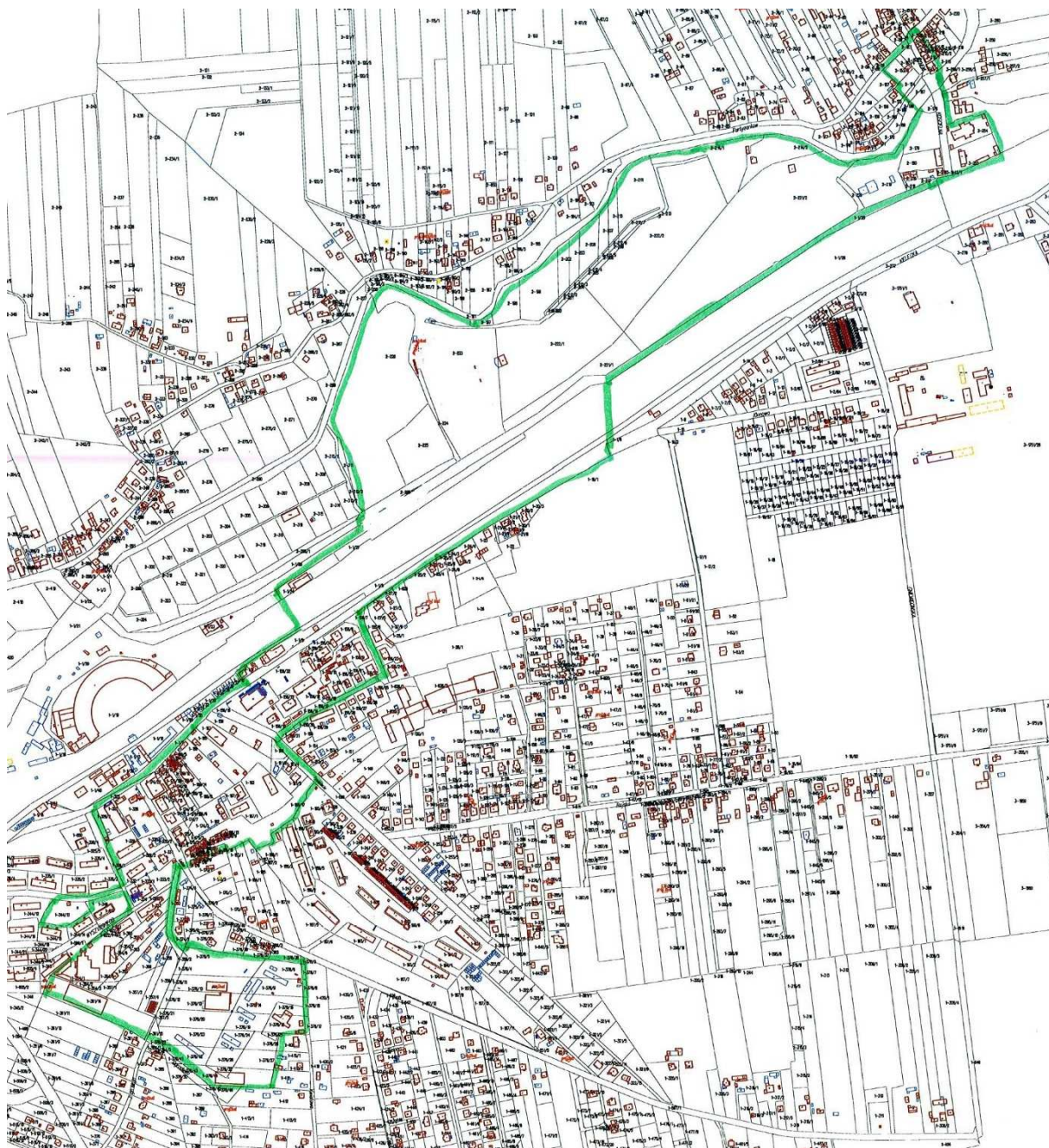
Obszar rewitalizacji to teren ścisłego centrum miasta, charakteryzujący się niekorzystnymi wskaźnikami społecznymi i częściowo wymagający działań inwestycyjnych zabudowy i przestrzeni. W większości są to tereny „pokolejowe”, które latami pozostawały nieużytkowane, prowadząc do degradacji i dewastacji obszaru, wymagające działań rewitalizacyjnych. Tereny te zostały w części odkupione, w części przejęte nieodpłatnie od PKP w latach 2014-2015,

Potencjałem tego miejsca jest centralne usytuowanie terenu dające dobry dostęp komunikacyjny, dobry dostęp do podstawowych usług, w tym do przedszkola, szkół podstawowych i średnich, a także do sieci handlowo-usługowych, banków, służby zdrowia i aptek, terenów zieleni, co daje możliwości rozwojowe dla mieszkańców i rozwoju przedsiębiorczości.

Wykres 4. Zainteresowanie poszerzeniem lub otwarciem działalności gospodarczej na terenach poddanych rewitalizacji przez ankietowanych.

Obszar rewitalizacji będący częścią miasta Sędziszów pokazano na mapie poniżej.

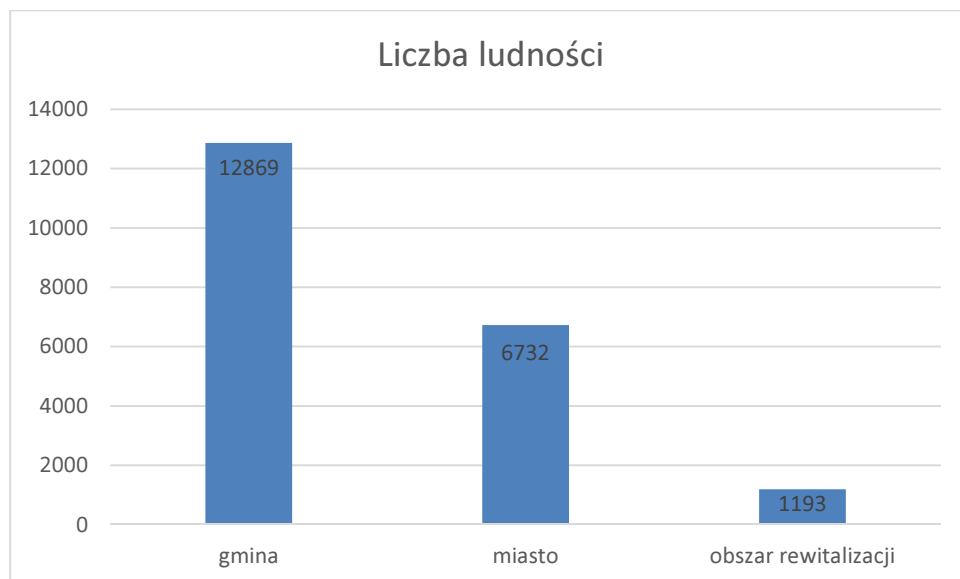
Źródło :opracowanie własne

POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

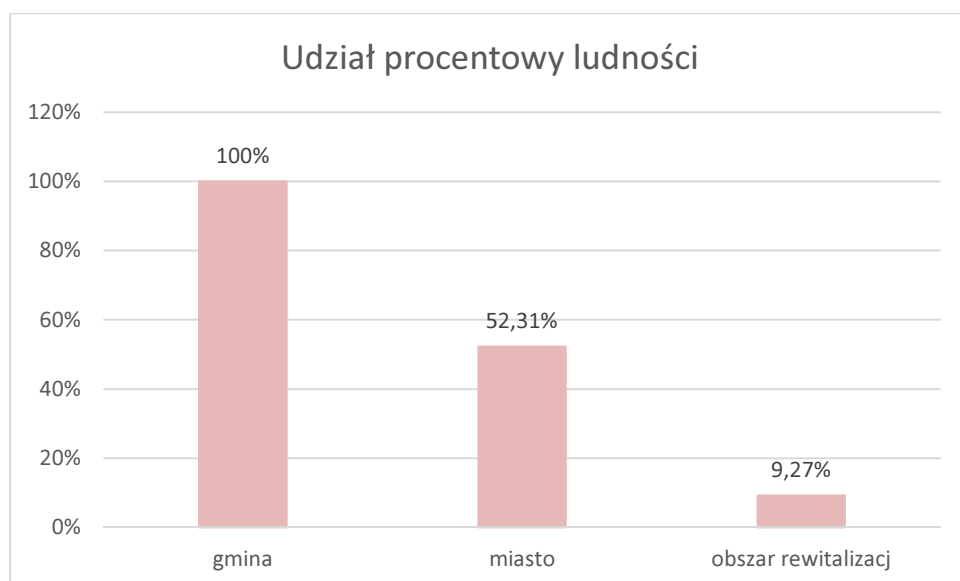
Wyznaczony obszar rewitalizacji usytuowany jest w większości w centralnej części gminy i stanowi jej centrum społeczno – gospodarcze.

Poniżej poddano pogłębionej analizie czynniki i zjawiska kryzysowe oraz lokalne zasoby tam występujące. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

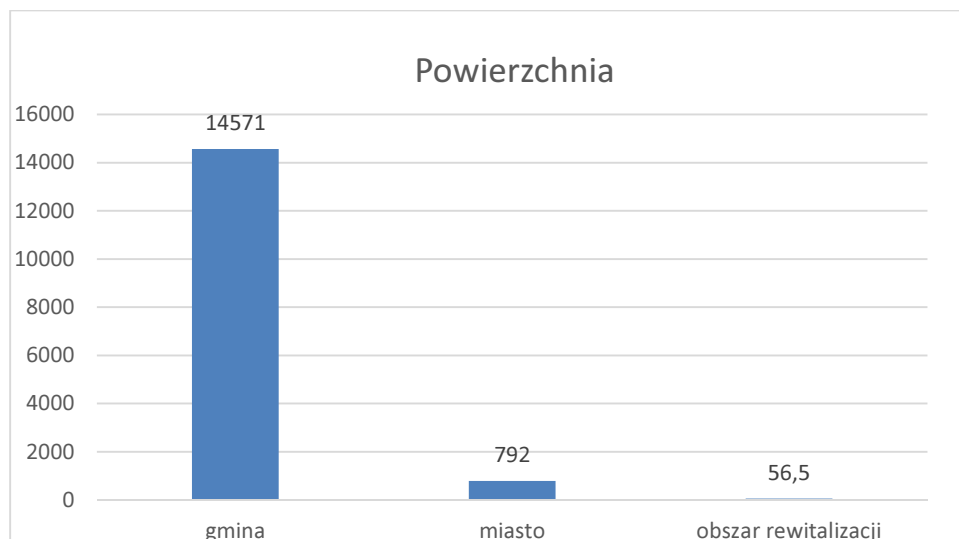
Wykres 5 przedstawia liczbę ludności obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

Wykres 6 przedstawia udział procentowy ludności obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

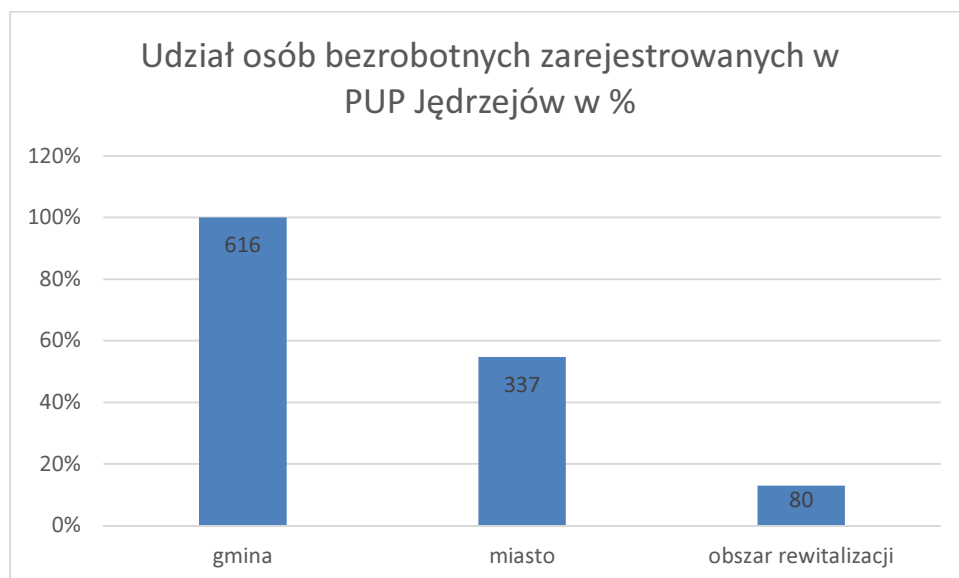
Wykres 7 przedstawia powierzchnię (w ha) obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

Obszar rewitalizacji stanowi 0,39% powierzchni gminy.

Pomimo wysokiego udziału osób w wieku zdolności do pracy oraz dobrego połączenia komunikacyjnego z większymi ośrodkami miejskimi, które dają możliwości pozyskania miejsc pracy poziom bezrobocia na obszarze rewitalizacji nie kształtuje się najkorzystniej. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy poziom bezrobocia przedstawia się następująco:

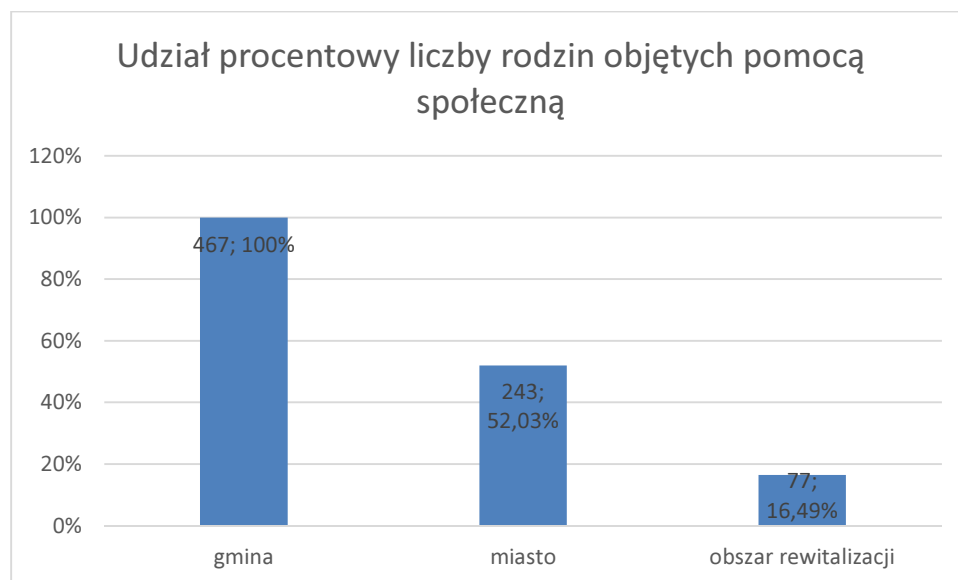
Wykres 8 przedstawia udział procentowy osób bezrobotnych obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

Problemem, który narasta w gminie jest fakt, że wzrasta odsetek ludności w wieku produkcyjnym, co w przypadku braku rozwoju przedsiębiorczości może doprowadzić do znacznego zwiększenia bezrobocia - coraz trudniej będzie znaleźć pracę w samej gminie oraz jej okolicach.

Analiza problemu społecznego jakim jest ubóstwo została wykonana w oparciu o dwa wskaźniki: liczbę rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie oraz liczby skierowań do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkaniowego z socjalnego zasobu miasta.

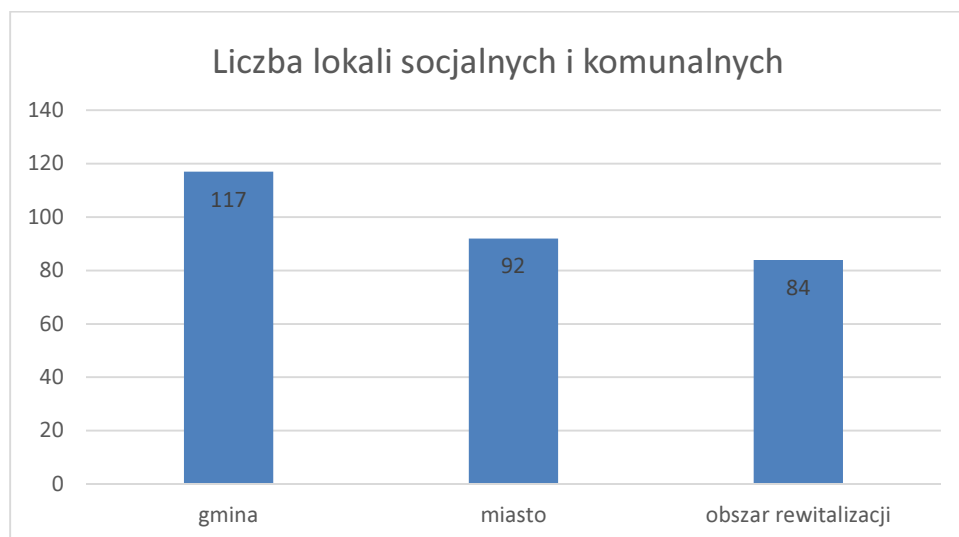
Wykres 9 przedstawia udział procentowy liczby rodzin objętych pomocą społeczną obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

Zgodnie z danymi OPS w Sędziszowie wsparcie socjalne skierowane zostało do 467 rodzin w tym miasto 243. Wskaźnik wskazujący na koncentrację problemów społecznych – liczba rodzin, którym przyznano wsparcie socjalne, wskazuje na znaczne dysproporcje w przestrzeni miasta. Ilość rodzin objętych pomocą społeczną na obszarze poddanym analizie wynosi 31,69% w stosunku do ilości rodzin na terenie całego miasta, a 16,49% w stosunku do całej Gminy.

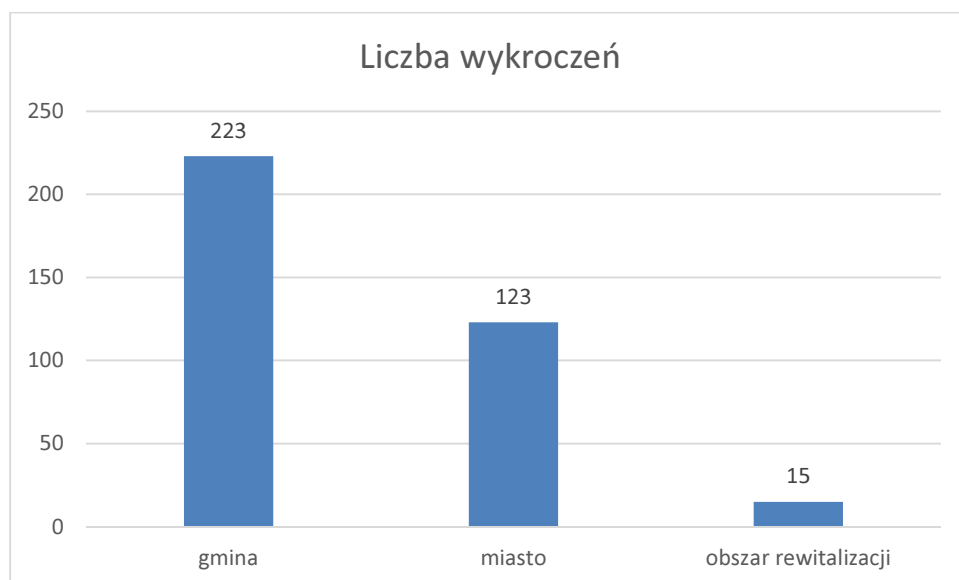
Większość lokali socjalnych i komunalnych zlokalizowanych jest na obszarze rewitalizacji.

Wykres 10 przedstawia liczbę lokali socjalnych i komunalnych zlokalizowanych na terenie obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

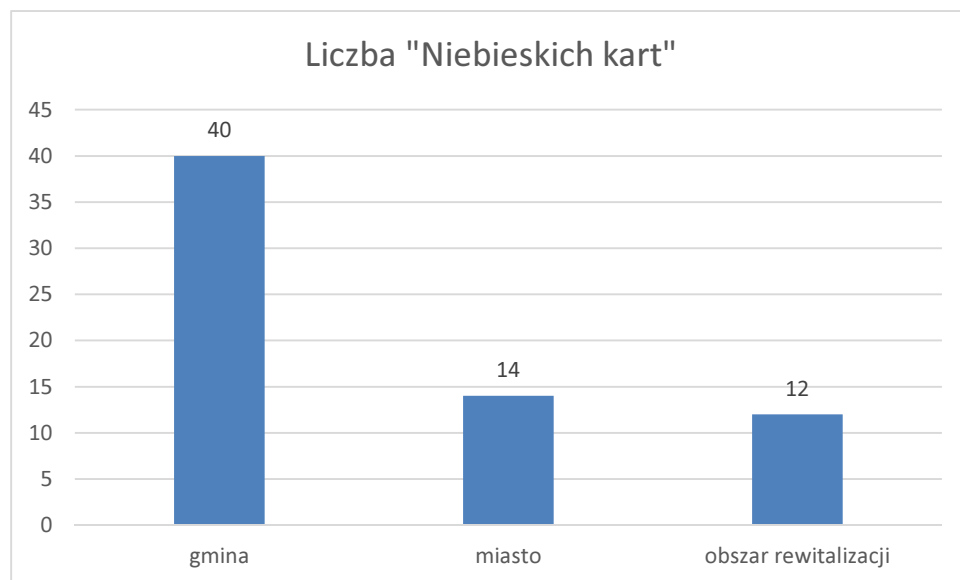
Na wskazanym obszarze największym problemem, wpływającym na postrzeganie centrum miasta, jest zwiększenie liczby wykroczeń, przestępstw i zachowań społecznych.

Wykres 11 przedstawia liczbę wykroczeń odnotowanych na terenie obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

Przemoc w rodzinie

Wykres 12 przedstawia liczbę procedury niebieskich kart założonych rodzinom na terenie obszaru rewitalizacji, miasta (obszar zdegradowany), gminy.

Skutki bezrobocia dotyczą nie tylko jednostki, ale również jej najbliższego otoczenia – rodziny. Ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokajania poszczególnych potrzeb. W przeważającej części rodzin osób bezrobotnych następuje konieczność ograniczenia wydatków na żywność. Spychane na drugi plan są potrzeby oświatowe, kulturalne i rekreacyjne. Brak środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb staje się źródłem konfliktów. Bezrobocie powoduje uzależnienie finansowe od innych prowadzące do ubóstwa, ogranicza pole kontaktów społecznych.

Na wskazanym obszarze konieczne jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Możliwe to będzie do osiągnięcia poprzez organizację kursów zawodowych i praktycznej nauki zawodu indywidualnie dopasowanych do mieszkańca oraz aktualnych wymagań i potrzeb rynku pracy. Umożliwienie realizacji płatnych staży zawodowych, praktyk.

Jako odpowiedź na wyzwania jakie stawiają procesy demograficzne i społeczne, konieczne jest tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej osób starszych, które wchodzi lub w najbliższej przyszłości będą wchodzić w wiek 60+, a kończąc aktywność zawodową pozostają nadal w dobrej kondycji psychofizycznej, mają potencjał, kwalifikacje, życiowe doświadczenie i czas wolny, który można i należy zagospodarować dzięki tworzeniu odpowiedniej oferty aktywności społecznej, a także dzieci i młodzieży. Rozwój różnych form aktywności osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej (takich jak np. biblioteka publiczna, samorządowy dom kultury) oraz włączenie do wspólnych działań młodszego pokolenia, co pozwoli na budowanie wzajemnego zrozumienia oraz rozwój umiejętności społecznych.

Tworzenie różnorodnych inicjatyw takich jak działalność świetlicy, warsztaty, zajęcia ze

specjalistami, dyskusje, zajęcia rekreacyjne i edukacyjne służyć ma wyrównywaniu szans i przyczyniać się do rozwoju dzieci i młodzieży na płaszczyźnie psychologiczno-emocjonalnej, edukacyjnej, kulturalnej i społecznej. Rozwiązanie problemu marginalizacji we wczesnych latach dzieciństwa odgrywa niebagatelną rolę w walce z ogólnym zjawiskiem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Zapobieganie odnosi największe skutki gdy zapewni się dzieciom i młodzieży dostęp do usług, które odgrywają dużą rolę w osiągnięciach, takich jak edukacja dobrej jakości, co pomaga dzieciom realizować w pełni swój potencjał oraz zwiększać odporność na niekorzystną sytuację. Dorastanie w otoczeniu o dużym natężeniu problemów społecznych, patologii i przestępczości wpływa negatywnie na rozwój dzieci i może skutkować powielaniem zachowań znanych ze środowiska, a w konsekwencji zaprzepaszczeniem swoich szans na „normalne” życie.

W obszarze rewitalizacji brakuje miejsca, w którym mieszkańcy mogliby spędzać czas wolny, integrować się, miejsca do organizowania spotkań i imprez, które przyczyniłyby się do budowania lokalnej tożsamości. Istotne znaczenie ma w tym względzie uporządkowanie zieleni miejskiej i jej ujednolicenie (parków, skwerów), nadanie nowych funkcji przestrzeni, co pozwoliłoby na stworzenie warunków do aktywności, rozwoju życia kulturalno-społecznego oraz pobudzenia przedsiębiorczości. Brak jest miejsc wypoczynku (brak małej architektury) i rekreacji (placów zabaw, siłowni zewnętrznych). Teren, gdzie usytuowane są budynki komunalne i socjalne wymaga budowy infrastruktury i zagospodarowania. Dodatkowo przestrzeń nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych. Miejsce to nie jest atrakcyjne. Skutkuje to ubożeniem i zmniejszeniem jego wartości, brakiem rozwoju przedsiębiorczości a w konsekwencji ograniczoną liczbą miejsc pracy. Brak jest odpowiedniej ilości i jakości infrastruktury technicznej w zakresie ciągów pieszo-jezdnymi, chodników, sieci kanalizacyjnej. Obiekty komunalne pełniące funkcje społeczno-kulturalne wymagają remontów i dostosowania do obowiązujących przepisów, aby mogły być w pełni wykorzystywane i użytkowane. Istniejąca infrastruktura mieszkaniowa wymaga modernizacji, stworzenia możliwości podłączenia do sieci technicznych jak również potrzebne są prace budowlane w zakresie nowego mieszkalnictwa zbiorowego.

W zakresie ochrony środowiska, infrastruktury technicznej, sportowej i rekreacyjnej zidentyfikowano następujące problemy:

- na terenie Gminy występuje problem tzw. „niskiej emisji”,
- „podział” terenu miasta przez kolejowe linie komunikacyjne,
- zły stan infrastruktury drogowej, konieczność dokonywania remontów i budowy nowych dróg, chodników, miejsc parkingowych (np. przy Poczcie, dworcu PKP-brak możliwości zmiany środka komunikacji), oświetlenia,
- brak skrzyżowań bezkolizyjnych,
- brak skanalizowania części obszarów aglomeracji Sędziszów, brak instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych
- brak sieci gazowej,
- zły stan techniczny budynków mieszkalnych, obiektów zabytkowych (Kościół pw. św. Ap. Piotra i Pawła)
- słabo wyposażone place zabaw, miejsca rekreacji i wypoczynku lub ich brak,
- tereny „pokolejowe”, które latami pozostawały nieużytkowane, prowadząc do degradacji i dewastacji obszaru
- brak kanalizacji deszczowej powoduje zalewanie dróg, nieruchomości, obiektów handlowych

- budynki komunalne (m.in. SCK), pełniące funkcje kulturalno-społeczne wymagają remontu i dostosowania.

Samorządowe Centrum Kultury im. Jana Pawła II w Sędziszowie jako gminna instytucja kultury rozpoczęło swoją działalność w 2001 roku. Siedziba SCK znajduje się w byłym Domu Kultury "Kolejarz", który został wybudowany w latach 60-tych przy udziale mieszkańców Sędziszowa pracowników PKP.

SCK jest najważniejszą placówką kulturalną na terenie miasta i gminy Sędziszów zajmującą się upowszechnianiem różnych dziedzin kultury i sztuki profesjonalnej oraz amatorskiej. W instytucji działają koła zainteresowań: plastyczne, teatralne rytmiczno-taneczne, instrumentalne, modelarskie, szachowe, tańca ludowego oraz formacja tańca towarzyskiego. Prowadzone są także kursy językowe. W centrum działają również zespoły muzyczne. Reaktywowana w 2002 roku Orkiestra Dęta skupia bardzo wielu młodych i starszych muzyków amatorów.

W SCK odbywają się wystawy malarstwa, rzeźby, fotografii, spektakle Teatru Lalki i Aktora "Kubuś", audycje muzyczne Filharmonii Świętokrzyskiej. W kalendarz corocznych imprez kulturalnych wpisały się: obchody Święta Konstytucji 3-go Maja, Narodowego Święta Niepodległości, obchody Dnia Matki, Dnia Babci i Dziadka, Obchody Dnia Papieskiego, Muzyczne Zaduszki z Janem Pawłem II, Przeglądy Zespołów Jasełkowych, Gminny Przegląd Małych Form Artystycznych, Gminny Konkurs Ortograficzny, Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Międzygminny Przegląd Orkiestr Dętych, Spotkania z Kulturą Ukraińską, spotkania autorskie z literatami, podróżnikami i dziennikarzami.

Remont pozwoli na kontynuowanie i rozwijanie prowadzonej działalności, ocali budynek przed zniszczeniem, pozwoli mieszkańcom gminy zachować dziedzictwo kulturowe.

Stan istniejącej infrastruktury przedstawiają zdjęcia poniżej:

Zdjęcie nr 1. Osiedle Drewniane – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 2. Osiedle Drewniane – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 3. Plac przejęty od PKP k. Poczty – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 4. Plac przejęty od PKP k. Poczty – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 5. Plac przejęty od PKP k. Dworca PKP – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 6 Parking- plac przejęty od PKP k. Dworca PKP – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 7. Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie – fot. Zespół ds. GPR

Zdjęcie nr 8. Teren ul. Rynek – fot. Zespół ds. GPR

V. OPIS WIZJI STANU OBSZARU, CELE I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na obrzeże rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru jako planowany efekt oraz pożądaný stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu jej celów oraz odpowiadającym im kierunkom działań:

WIZJA:

Rewitalizacja przyczyni się do zniwelowania problemów oddziałujących na wszystkie sfery życia mieszkańców Sędziszowa. Terenom zostaną przywrócone lub nadane nowe funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne. Miasto będzie centrum społeczno-kulturalnym zamieszkałym przez aktywnych, przedsiębiorczych i utożsamiających się z gminą mieszkańców.

MISJA:

Zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny nastawiony na potrzeby mieszkańców, prowadzący do integracji i wzmacniania więzi społecznych, stwarzający warunki dla rozwoju w oparciu o posiadany kapitał ludzki i zasoby lokalne, zapewniający wysoką jakość przestrzeni i środowiska.

CEL 1:

WZMOCNIENIE INTEGRACJI I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1.1. Rozwój działalności organizacji, kół zainteresowań
- 1.2. Integracja grup społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- 1.3. Wspieranie działań edukacyjnych i ukierunkowanych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych

CEL 2:

POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 2.1. Zwiększenie atrakcyjności, funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych,
- 2.2. Zwiększenie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej
- 2.3. Zabezpieczenie bazy lokalowej (komunalnych, socjalnych)

VI. PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE – OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

1. Projekty i zadania inwestycyjne.

Program Rewitalizacji zawiera zbiór projektów służących realizacji jego celów.

Zakłada się przyjęcie projektów, co do których będzie możliwe zapewnienie finansowania, a w przypadku założeń współfinansowania zewnętrznego, zapewnienie wkładu własnego i płynności finansowej.

Projekty podstawowe:

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 1 Zajęcia pozalekcyjne - wyrównywanie szans edukacyjnych, koła zainteresowań, świetlica środowiskowa.
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sędziszowie Szkoła Podstawowa nr 2 w Sędziszowie Szkoła Podstawowa w Pawłowicach Gmina Sędziszów Fundacje i stowarzyszenia Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie
3 Zakres realizowanych zadań	Organizacja zajęć dodatkowych pozalekcyjnych, doposażenie pracowni szkolnych w pomoce dydaktyczne oraz realizację zajęć związanych z rozwojem kompetencji kluczowych oraz zajęć wyrównawczych dla dzieci z trudnościami. Organizacja i

	prowadzenie kół zainteresowań, orkiestry dętej. Działalność świetlic środowiskowych ukierunkowanych na dzieci i młodzież wywodzące się z rodzin patologicznych lub mających trudną sytuację materialną. W ramach projektów przewiduje się wyjazdy edukacyjne, warsztaty, zajęcia sportowe, wyrównawcze i rozwijające zainteresowania uczniów na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szkoły podstawowe na terenie gminy MGOPS- świetlica środowiskowa Obszar rewitalizacji -Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie (koła zainteresowań, świetlica środowiskowa, orkiestra)
5 Szacowana wartość	800 000,00 zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: Minimum 200 uczniów szkoły podstawowej rocznie nabędzie lub wzmocni kompetencje kluczowe (m.in. język obcy, matematyka, umiejętności uczenia się i informatyczne). Każdy uczeń będzie miał możliwość – w ramach różnych projektów - uczestnictwa w kilku typach wsparcia zgodnie ze ścieżką edukacyjną na którą składają się zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, koła zainteresowań. Minimum 100 dzieci skorzysta z zajęć w świetlicach środowiskowych. Sposoby pomiaru rezultatów projektów: • dziennik zajęć dodatkowych, • dokumentacja fotograficzna,
7 Horyzont czasowy	2018-2023

Tabela 14. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 2 Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących pracy
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Powiatowy Urząd Pracy w Jędrzejowie Podmioty wspomagające: Gmina Sędziszów- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Przedsiębiorcy
3 Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu będą podejmowane różnego rodzaju aktywne formy aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy m.in. szkolenia, staże, kursy zawodowe, praktyki, refundacja kosztów badań lekarskich, prace interwencyjne, publiczne itp. Potrzebę potwierdzają dane dot. bezrobocia na obszarze rewitalizacji
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	5 000 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: W ciągu 5 lat realizacji minimum 80-100 mieszkańców gminy będzie miało możliwość skorzystać z aktywnych form wspierających zatrudnienie (staże, kursy zawodowe, roboty interwencyjne, praktyki, itp.) Sposób pomiaru rezultatów: • listy obecności, • informacje uzyskiwane z Powiatowego Urzędu Pracy, • dane własne Urzędu Miejskiego w Sędziszowie
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 15. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 3 Wdrażanie programów profilaktycznych i rozwój usług zdrowotnych
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie NZOZ Przychodnia Lekarska "Eskulap" NZOZ Przychodnia Rodzinna Narodowy Fundusz Zdrowia – Oddział Świętokrzyski Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach Gmina Sędziszów Stowarzyszenie Amazonki w Sędziszowie Fundacje i stowarzyszenia
3 Zakres realizowanych zadań	Zadanie 1: Szczepienia profilaktyczne przeciwko grypie. Zadanie 2: Program profilaktyki raka piersi (mammografia) Program adresowany jest do kobiet w wieku 50-69 lat, które spełniają kryteria kwalifikacji. Zadanie 3: Program profilaktyki raka szyjki macicy (cytologia) Program adresowany jest do kobiet w wieku 25-59 lat, które spełniają kryteria kwalifikacji. Zadanie 4: Program badań prenatalnych Program adresowany jest do kobiet w ciąży spełniających kryteria kwalifikacji. Zadanie 5: Program profilaktyki chorób układu krążenia Program adresowany jest do osób spełniających kryteria kwalifikacji Zadanie 6: Inne programy profilaktyczne w przypadku stwierdzenia takich potrzeb u mieszkańców obszarów rewitalizacji. Zadanie 7: Rozwój usług związanych z rehabilitacją. Zadanie 8: Programu „KAŻDA KROPLA JEST CENNA” stałe akcje wyjazdowe (honorowe krwiodawstwo)
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie NZOZ Przychodnia Rodzinna Mobilny mammobus, cytobus Krwiobusy - <i>mobilne punkty poboru krwi</i> , punkt poboru sala w budynku SCK w Sędziszowie NZOZ Przychodnia Lekarska "Eskulap"- poza obszarem rewitalizacji
5 Szacowana wartość	Programy rozliczane indywidualnie w ramach kontraktów z NFZ , dofinansowywane z środków zewnętrznych.
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: Projekt będzie miał wpływ na sferę społeczną związaną z ochroną zdrowia. Diagnoza i stan zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizacji wskazują na potrzebę uruchomienia szeregu programów profilaktycznych realizowanych przez różne podmioty. Istnieje również potrzeba rozszerzenia usług zdrowotnych świadczonych przez placówki z terenu gminy Sposób pomiaru rezultatów: • sprawozdania Placówek, • protokoły odbioru (w przypadku zakupu aparatury medycznej i wyposażenia), • dokumentacja fotograficzna z realizacji programów profilaktycznych, • ankiety.
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 16. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 4 Organizacja różnego rodzaju imprez (kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, itp.) na obszarze rewitalizacji
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów, Szkoły, OSIR, SCK Fundacje i Stowarzyszenia m.in.: OSP, KGW
3 Zakres realizowanych zadań	Zadanie 1: Organizacja festynów rodzinnych. Zadanie 2: Organizacja zawodów sportowych. Zadanie 3: Organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców. Zadanie 4: Organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych Zadanie 5: Organizacja dożynek gminnych, powiatowych Zadanie 6: Organizacja spotkań grup senioralnych m.in. wieczorki taneczne
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji Bazy TKR-OSIR, plac targowy, tereny na osiedlach, plac Rynek, Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie
5 Szacowana wartość	Ok. 400 000 zł (50 000 zł * 8 lat)
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: 1 Zorganizowanie minimum 3 imprez rocznie na obszarze rewitalizacji (razem 24 w okresie realizacji Programu). 2 Wzrost liczby odwiedzających turystów. 3 Zwiększenie dochodów firm działających na obszarze rewitalizacji. 4 Zwiększenie oferty kulturalnej. Sposób pomiaru: • dokumentacja fotograficzna, • strona internetowa gminy.
7 Horyzont czasowy	2016-2023 (8 lat)

Tabela 17. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 5 Powstawanie nowych firm i wspieranie już istniejących
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Mieszkańcy Gminy Sędziszów zamierzający założyć własną firmę Mieszkańcy prowadzący firmę Gmina Sędziszów Powiatowy Urząd Pracy w Jędrzejowie Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie Fundacje i stowarzyszenia
3 Zakres realizowanych zadań	Zadanie rewitalizacyjne polega na powstawaniu nowych firm na obszarze rewitalizacji i wspieraniu już istniejących (m.in. organizacja szkoleń, spotkań informacyjnych, itp.) Istnieje potrzeba tworzenia nowych podmiotów m.in. dzięki dotacjom na założenie własnej działalności gospodarczej. W ramach zadania powinny być przeprowadzone szkolenia oraz wsparcie doradcze.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji -Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie
5 Szacowana wartość	64 000,00 zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: W okresie 8 lat powstanie lub rozwinie działalność min.16 firm (tj. średnio 2 rocznie) Sposób pomiaru rezultatów: • Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, KRS
7 Horyzont czasowy	2016-2023 (8 lat)

Tabela 18. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 6 Rekultywacja terenu w obrębie Dworca PKP, rekultywacja i zagospodarowanie dawnych terenów kolejowych w obrębie ul. Kolejowej, Kościuszki, 1000-lecia i Dworcowej
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów
3 Zakres realizowanych zadań	1. Wykonanie kanalizacji deszczowej, sanitarnej 2. Wyburzenie istniejących komórek, w zamian postawienie jednego budynku gospodarczego z wydzielonymi pomieszczeniami dla lokatorów przyległego budynku z mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi przewidzianego do remontu. 3. Wykonanie chodników, wykonanie nowej nawierzchni na parkingu przy dworcu PKP oraz nowej zatoki przystankowej z wiatą oraz ciągu pieszo-jezdnego łączącego ul. Kościuszki i 1000-lecia 4. Remont i uzupełnienie oświetlenia ulicznego (wymiana na energooszczędne), monitoring 5. Mała architektura: ławki, kosze, zieleń
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	3 000 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym pojazdów i pieszych, ułatwienie dostępu do okolicznych punktów usługowych i handlowych, poprawa walorów środowiskowych, zwiększenie estetyki otoczenia, ożywienie gospodarcze i społeczne. Ciąg ten stanowi lepsze połączenie z NZOZ Przychodnią rodzinną oraz ułatwi przejazd Pogotowiu ratunkowemu ze swojej siedziby. Przywrócenie terenowi wielofunkcyjnego charakteru, ułatwienie dostępu do Dworca PKP, okolicznych punktów usługowych i handlowych, poprawa walorów środowiskowych i estetycznych. Umożliwienie osobom pracującym poza miejscem zamieszkania zmiany środka transportu. Liczba miejsc parkingowych 36. Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • sprawozdania z realizacji projektów, • protokoły odbioru robót, • ankiety wśród mieszkańców, • statystyki Policji, • www. gminy
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 19. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 7 Przebudowa budynku SCK im. Jana Pawła II w Sędziszowie
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów
3 Zakres realizowanych zadań	1. Remont instalacji elektrycznych, sanitarnych , c.o, zastosowanie urządzeń energooszczędnych oraz odnawialnych źródeł energii 2. Remont pomieszczeń (m.in.: odbywają się tam zajęcia plastyczne, modelarskie, koło szachowe, nauka języka obcego, spotkania orkiestry dętej- prowadzona jest nauka gry, biblioteka, świetlica środowiskowa,

	swoją siedzibę mają tam Związek Emerytów i Kombatantów)) i korytarzy 3. Termomodernizacja (poprawa efektywności energetycznej budynku poprzez poprawę stanu izolacji termicznej ścian zewnętrznych, dachu i szyb; oraz efektywności systemu grzewczego i innych instalacji) Budynek został przejęty od PKP i wymaga kompleksowego remontu.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	3 450 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rozszerzenie i podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, poprzez zapewnienie odpowiednich warunków lokalnych do organizacji fachowej opieki wychowawczej, pomocy w rozwiązywaniu problemów, działań terapeutycznych, a także umożliwienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu (świetlica środowiskowa, biblioteka publiczna z czytelnią). Umożliwienie rozwijania działalności kół zainteresowań (szachowe, plastyczne, taneczne, śpiewu, wędkarskie) ok.100 osób, orkiestry dętej (ok.30 osób), stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju miasta (1), organizacji zrzeszających emerytów i rencistów (ok.50 osób, Uniwersytet Trzeciego Wieku).Umożliwienie organizacji wystaw i spotkań autorskich o szerokiej tematyce (ok.6 na rok). Zmodernizowany budynek pełniący funkcje kulturalno-edukacyjno-rozrywkowe. Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • sprawozdania z realizacji projektów, • protokoły odbioru robót, • ankiety • www. SCK
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 20. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 8 Zagospodarowanie terenów pokolejowych w obrębie Osiedla Drewnianego
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów
3 Zakres realizowanych zadań	Teren na osiedlu DREWNIANYM, wymaga m.in.: zbudowania dróg dojazdowych wraz z chodnikami, parkingami, oświetleniem, monitoringiem, infrastrukturą techniczną: sieci wodociągowej, sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz zagospodarowania zieleni niskiej i wysokiej na terenie osiedla i małą architekturą: plac zabaw, altany śmietnikowe. Budynki mieszkalne (mieszkania komunalne i socjalne w łącznej ilości 58) ,również „pokolejowe”, poddawane są bieżącej konserwacji pod względem technicznym w ramach środków, którymi dysponuje Gmina, jednakże wymagają modernizacji.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	2 765 000,00zł

6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa warunków życia 58 rodzin w trudnej sytuacji zamieszkujących bloki, co skutkować może zwiększeniem ich aktywności społecznej, stanowić impuls do poprawy sytuacji finansowej, zwiększenia wiary we własne możliwości. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym pojazdów i pieszych, zwiększenie estetyki otoczenia. Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • protokoły odbioru robót, • ankiety wśród mieszkańców • statystyki policji • www. gminy
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 21. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 9 Zagospodarowanie terenów pokolejowych w obrębie budynku Poczty , os. Sady, Przedszkola Samorządowego i Rynku
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów
3 Zakres realizowanych zadań	1. Zagospodarowanie placu koło poczty: uzupełnienie oświetlenia, powstanie miejsc postojowych, infrastruktury technicznej, wykonanie elementów małej architektury, nasadzenie niskiej kompozycji roślinności ozdobnych i siedzisk zlokalizowanych w okolo niewielkiego zbiornika wodnego. 2. Budowa placu zabaw na osiedlu Sady wraz z urządzeniami siłowni na powietrzu, wykonaniem alejek spacerowych, nasadzenia krzewów 3. Zagospodarowanie placu wokół Przedszkola Samorządowego (teren zielony, urządzenia rekreacyjne, mała architektura) 4. Remont i rozbudowa przedszkola o trzy oddziały przedszkolne, oraz dostosowanie budynku dla potrzeb osób niepełnosprawnych. 5. Wykonanie nowej nawierzchni na placu Rynku (nadanie funkcji rekreacyjnej) , remont chodników przyległych do placu oraz budowa sceny wraz z wydzieleniem sanitariatu w tylnej części (szaletu miejskiego), rozbiórka budynku po byłej bibliotece, uzupełnienie oświetlenia miejskiego przy placu, wymiana i doposażenie urządzeń rekreacyjnych, wykonanie ogrodzenia. 6. Monitoring zagospodarowanych terenów.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	5 500 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, poprawa jakości życia mieszkańców , stworzenie warunków integracji i odbudowy więzi społecznych, promocja aktywnego trybu życia i kultury fizycznej, tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z terenu całej gminy, poprawa wizerunku miasta. Remont i rozbudowa budynku przedszkola dla wyrównania dostępu do usług z uwzględnieniem prawa do wychowania przedszkolnego dzieci 4 i 3 – letnich. (ok.75 dzieci) Poprawa dostępności, jakości i efektywności wychowania przedszkolnego na terenie gminy Sędziszów. 4 nowe lub zmodernizowane obiekty rekreacyjne Sposób pomiaru rezultatów:

	• dokumentacja fotograficzna, • protokoły odbioru robót, • ankiety wśród mieszkańców • statystyki policji • www. gminy
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 22. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Projekt rewitalizacyjny nr 10 Przebudowa placu Targowiska Miejskiego
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów
3 Zakres realizowanych zadań	Inwestycja obejmuje budowę wiat i zadaszeń na terenie Targowiska, zagospodarowania
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	50 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Utworzenie nowoczesnej miejskiej strefy aktywności gospodarczej, poprawa warunków pracy osób prowadzących działalność handlowo gospodarczą, komfort osób kupujących oraz dostęp do obiektu, ok. 5-7 wiat Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • protokoły odbioru robót, • ankiety wśród mieszkańców • statystyki policji • www. gminy
7 Horyzont czasowy	2016-2023

Tabela 23. Opracowanie własne

Pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1 „Specjalizacja zawodowa dla branży horyzontalnej – zrównoważony rozwój energetyczny na potrzeby świętokrzyskiego przemysłu”
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Liderem projektu realizowanego z Poddziałania 8.5.1 RPOWŚ jest Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii. Partnerami projektu są: Fabryka Kotłów SEFAKO S.A., Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sędziszowie oraz Politechnika Świętokrzyska.
3 Zakres realizowanych zadań	• 40 – godzinne praktyki dla nauczycieli przedmiotów zawodowych z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych/ Technikum Mechaniczne z Sędziszowa w Fabryce Kotłów Sefako • wyjazd edukacyjny na XII Międzynarodowe Targi Technologii i Urządzeń dla Spawalnictwa „SPAVALNICTWO”

	- wyjazd edukacyjny do Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowskim Holdingu Komunalnym S.A. w Krakowie - kurs spawalniczy dla 15 uczniów zakończony egzaminem wraz z certyfikatem wydawanym przez Instytut Spawalnictwa - kurs języka angielskiego – aspekty techniczne dla uczniów Technikum - wykłady dla uczniów prowadzone przez wykładowców Politechniki Świętokrzyskiej.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sędziszowie
5 Szacowana wartość	2 417 703,50 zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: Ok. 66 uczniów szkoły weźmie udział w projekcie. Nauczyciele otrzymają wsparcie w postaci kursów doszkalających. Sposoby pomiaru rezultatów projektów: - dziennik zajęć - dokumentacja fotograficzna,
7 Horyzont czasowy	2017-2018

Tabela 24. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2 Wdrażanie Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, montaż odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, fotowoltaika), budowa kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów oraz mieszkańcy składający wnioski o udział w Programie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego (RPOWŚ Szwajcarsko – Polski Program Współpracy (SPPW)
3 Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych. Zakłada się ogółem utylizację około 4 tys. m ² /rocznie. Montaż odnawialnych źródeł energii w tym ok.700 instalacji- kolektory słoneczne oraz 300 instalacji- fotowoltaika. Budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Gmina Sędziszów, budynki prywatne, na podstawie wniosków prywatnych właścicieli deklarujących udział w Programie
5 Szacowana wartość	34 000 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: Usunięcie minimum 32 tys. m² wyrobów zawierających azbest , montaż odnawialnych źródeł energii ok. 1000 instalacji, oczyszczalnia ścieków kpl. Sposób pomiaru: protokoły odbioru.
7 Horyzont czasowy	2016-2023 (8 lat)

Tabela 25. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3 Renowacja i modernizacja obiektów zespołu kościoła parafialnego p. w. św Piotra i Pawła w Sędziszowie
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Parafia św. App Piotra i Pawła
3 Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu planuje się zaprojektowanie i wykonanie poniżej wymienionych prac. Renowacja trzech ołtarzy bocznych, wymiana i montaż instalacji elektrycznej zasilanej z instalacji fotowoltaicznej położonej w obrębie kościoła, ogrzewanie elektryczne wewnątrz kościoła. Projekt zakłada odnowienie elewacji kościoła oraz elewacji dwóch dzwonnicy wraz z figurami znajdującymi się na elewacjach. Ocieplenie poddasza wraz z wymianą belek, instalacje wentylacji i inne prace. Istotną kwestią będzie zagospodarowanie terenów wokół kościoła, oświetlenie, wymiana kostki brukowej, wykonanie alejek spacerowych oraz nasadzenie roślin.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	3 500 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz jego promocja, stworzenie warunków integracji mieszkańców, zapewnienie dostępu dla osób niepełnosprawnych, poprawa wizerunku miasta. Promocja, rozwój lokalnej turystyki, podniesienie atrakcyjności miasta z perspektywy mieszkańców i przyjezdnych. Sposoby pomiaru rezultatów projektów: • protokoły odbioru • dokumentacja fotograficzna, • www.parafii
7 Horyzont czasowy	2017-2023

Tabela 26. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4 Budowa lub modernizacja budynków pełniących funkcje usługowo-handlowe
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Podmioty prywatne Przedsiębiorcy
3 Zakres realizowanych zadań	1. Rozbudowa i nadbudowa budynku usługowo - handlowego z częścią mieszkalną. 2. Budowa nowych obiektów usługowo-handlowych
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
5 Szacowana wartość	20 000 000,00 zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	1. Poprawa stanu technicznego i estetyki budynku (1) 2. Wzrost efektywności energetycznej budynku 3. Zwieszenie powierzchni użytkowej (3 nowe obiekty) 4. Rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja mieszkańców 5. Zwiększenie zatrudnienia

	Sposoby pomiaru rezultatów projektów: • dokumentacja fotograficzna,
7 Horyzont czasowy	2017-2023

Tabela 27. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z 44-ma mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi wraz z zagospodarowaniem terenu wokół projektowanego budynku i niezbędna infrastruktura
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów
3 Zakres realizowanych zadań	Budynek mieszkalny wielorodzinny z przeznaczeniem na mieszkania komunalne socjalne. Przedmiotowy budynek wielorodzinny zaprojektowano w formie dwóch segmentów o podstawie opartej na literze „L”. Przyjęta forma pozwala w przyszłości na rozbudowę budynku o dalsze segmenty.
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Gmina Sędziszów poza terenem rewitalizacji
5 Szacowana wartość	9 000 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: 44 mieszkania socjalne, komunalne ok. 1500m ² powierzchni mieszkalnej Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • protokoły odbioru robót, • www. gminy
7 Horyzont czasowy	2016-2023 (8 lat)

Tabela 28. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6 Rozbudowa istniejącego kompleksu szkolno – edukacyjno – rekreacyjnego w Sędziszowie
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Gmina Sędziszów, poza terenem rewitalizacji
3 Zakres realizowanych zadań	Budynek wolnostojący, trzykondygnacyjny, niepodpiwniczony w technologii murowanej, konstrukcja dachu drewniana, dach wielospadowy. Rozwiązania przyjmowane do projektu uwzględniać będą efektywne wykorzystanie energii (np. energooszczędne oświetlenie, budynek energooszczędny) oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. ogniwa fotowoltaiczne).
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Gmina Sędziszów, poza terenem rewitalizacji
5 Szacowana wartość	20 000 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: budynek wychowawczo – opiekuńczo – edukacyjny w skład, którego wchodzić będzie: szkoła podstawowa klasy 1-8 dla około 500 dzieci, przedszkole - 5

odniesieniu do celów rewitalizacji	oddziałów po 20 dzieci, żłobek - 2 oddziały po około 30 dzieci, sala rekreacyjna, świetlica socjoterapeutyczna, stołówka z cateringiem wraz z zagospodarowaniem terenu: placem zabaw, parkingiem, drogą dojazdową. Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • protokoły odbioru robót, • www. Gminy
7 Horyzont czasowy	2016-2023 (8 lat)

Tabela 29. Opracowanie własne

1 Nazwa projektu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7 Stworzenie Dziennego Domu Opieki dla osób starszych
2 Wskazanie podmiotów realizujących projekt	Fundacja Perspektywy i Rozwój Powiat Jędrzejowski Gmina Sędziszów, poza terenem rewitalizacji
3 Zakres realizowanych zadań	1. utworzenie dziennego domu opieki dla osób starych na bazie posiadanej bazy lokalowej 2. budowa całodobowego domu opieki dla osób starych
4 Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Gmina Sędziszów, poza terenem rewitalizacji
5 Szacowana wartość	15 000 000,00zł
6 Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty w okresie wdrażania Programu Rewitalizacji: zapewnienie ludziom starszym i niepełnosprawnym całodobowego pobytu i podstawowych świadczeń socjalno-bytowych ok.60 osób, jak również najlepszych warunków do zachowania lub odzyskania utraconego zdrowia. Sposób pomiaru rezultatów: • dokumentacja fotograficzna, • listy obecności • www. podmiotów realizujących projekt
7 Horyzont czasowy	2016-2023 (8 lat)

Tabela 30. Opracowanie własne

2. Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji na lata 2016-2023

Na podstawie potrzeb wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz badań ankietowych zidentyfikowano projekty, których realizacja przyczynić się ma do wzrostu atrakcyjności terenów objętych rewitalizacją a tym samym do wzrostu atrakcyjności całej gminy zarówno w oczach obecnych jak i potencjalnych przyszłych mieszkańców i użytkowników.

Możliwe do rozpatrzenia źródła finansowania projektów o charakterze rewitalizacyjnym obejmują m. in. budżet gminy, środki inwestorów (m. in. wspólnot mieszkaniowych i właścicieli nieruchomości), umarzalne pożyczki i kredyty preferencyjne

(m. in. środki Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) oraz środki z funduszy Unii Europejskiej.

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz realność ich wdrożenia i osiągnięcia zamierzonych rezultatów uzależniona jest od właściwego montażu finansowego, który nie będzie stanowił nadmiernego obciążenia budżetu gminy. Wobec powyższego, bezwzględny priorytet w realizacji przyznano tym projektom, które sfinansowane mogą zostać w całości bądź w części z funduszy unijnych.

Szczegółowy plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji przedstawia tabela poniżej:

Tabela 31. Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji

L.p.	Projekt	Źródło finansowania	Przewidywany okres realizacji	Budżet gminy	Środki prywatne (spółdzielnie/ wspólnoty mieszkaniowe, inwestorzy prywatni, fundacje)	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Ogółem
1	Zajęcia pozalekcyjne – wyrównywanie szans edukacyjnych, koła zainteresowań, świetlica środowiskowa	Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2018-2023	15%	-	85%	100%
2	Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Środki PUP , Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	Środki PUP , Budżet gminy 15%	15%	70%	100%
3	Wdrażanie programów profilaktycznych i rozwój	NFZ, Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu	2016-2023	NFZ, Budżet	10%	60%	100%

	usług zdrowotnych	Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki		gminy 30%			
4	Organizacja różnego rodzaju imprez	Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	30%	10%	60%	100%
5	Powstawanie nowych firm i wspieranie już istniejących	Środki PUP, Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	Środki WUP, PUP, Budżet gminy 15%	5%	80%	100%
6	Rekultywacja terenu w obrębie Dworca PKP, rekultywacja i zagospodarowanie dawnych terenów kolejowych w obrębie ul. Kolejowej, Kościuszki, 1000-lecia i Dworcowej	Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	15%	-	85%	100%
7	Przebudowa budynku SCK im. Jana Pawła II w Sędziszowie	Budżet gminy + środki	2016-2023	15%	-	85%	100%

		z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki					
8	Zagospodarowanie terenów pokolejowych w obrębie Osiedla Drewnianego	Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	15%	-	85%	100%
9	Zagospodarowanie terenów pokolejowych w obrębie budynku Poczty , os. Sady, Przedszkola Samorządowego i Rynku	Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	15%	-	85%	100%
10	Przebudowa placu Targowiska Miejskiego	Budżet gminy + środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki	2016-2023	15%	-	85%	100%
11	Inne projekty realizowane przez gminę	Budżet gminy + środki	2016-2023	15%	-	85%	100%

		z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + inne środki					
16	Inne projekty realizowane przez podmioty prywatne	Środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 + środki UE + środki własne + inne środki	2016-2023	-	50%	50%	100%

VII. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

1. Komplementarność

Działania rewitalizacyjne powinny być przeprowadzane w sposób kompleksowy, co oznacza, że realizowane będą projekty zintegrowane przynoszące korzyści środowiskowe, ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne.

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Według Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy dla tego terenu, charakteryzują się takim stopniem kompleksowości, aby poprawić stan całego obszaru rewitalizowanego, a także wpływać korzystnie na sytuację społeczno-gospodarczą całej gminy. Poprzez działania przestrzenne zakłada się poprawę funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni, w tym rozwiązania problemów komunikacyjnych i zwiększenia bezpieczeństwa, jak również tworzenia przestrzeni i warunków do rozwoju aktywności społecznej i gospodarczej.

Komplementarność problemowa

współgranie projektów pod tym względem sprowadza się do analizy pod kątem ich wzajemnego dopełniania. Zakładany jest szereg projektów aktywizujących mieszkańców przy równoczesnym ukierunkowaniu na wykorzystanie lokalnych zasobów, np. istniejącej infrastruktury administracyjnej, kulturalnej, sportowej, zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji, działalności instytucji niepublicznych, stowarzyszeń i itp. Modernizacja obiektów może wpisywać się nie tylko w aspekty infrastrukturalne, ale też przestrzenne (np. uporządkowanie otoczenia) czy środowiskowe (wymiana instalacji na energooszczędne czy też zastosowanie odnawialnych źródeł energii). Takie podejście ma przeciwdziałać

fragmentaryzacji działań koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

za realizację całego programu odpowiada Zespół ds. Gminnego Programu Rewitalizacji. Będzie on odpowiadał za koordynację wszystkich projektów. Jest to odpowiednia komórka Urzędu Miejskiego powołana przez Burmistrza Sędziszowa do pełnienia zadań wynikających z procesu przygotowania, zarządzania i wykonania programu rewitalizacji. Komplementarność zostanie zapewniona poprzez włączenie lokalnej społeczności, w tym interesariuszy programu rewitalizacji, w proces tworzenia i realizację programu, m.in. poprzez działania informacyjne oraz prowadzenie działań monitorujących oraz ewaluacji wdrażania programu rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

analizując projekty pod kątem okresu finansowania, szczególną uwagę zwraca się na ciągłość programową. Wiele przedsięwzięć realizowanych w Sędziszowie w latach 2007-2013 ma swoją kontynuację w okresie 2014-2020. Jest to o tyle ważne, że wnioski z ewaluacji mogą posłużyć jako sygnalizacja zmian do wprowadzenia przy projektach programowanych na lata 2014-2020. Doświadczenia z poprzednich okresów finansowania wpłynęły na wsparcie przewidzianych projektów w obecnej perspektywie finansowej.

Największe projekty w sferze społecznej i infrastrukturalnej to m.in.

- Projekt realizowany na podstawie umowy ze Świętokrzyskim Biurem Rozwoju Regionalnego w Kielcach „Wiedza – klucz, który otwiera drzwi do przyszłości” Podziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych. Projekt o wartości 482 916,00 zł. był realizowany w 3 szkołach podstawowych na terenie gminy Sędziszów: SP Nr 1 w Sędziszowie, SP Nr 2 w Sędziszowie, SP w Pawłowicach, w okresie od 01 września 2011 roku do 31 sierpnia 2013 roku. Wsparcie zostało skierowane do 382 uczniów.
- Projekt realizowany na podstawie umowy ze Świętokrzyskim Biurem Rozwoju Regionalnego w Kielcach „Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III SP w Gminie Sędziszów” Podziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz

zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych. Projekt o wartości 199 698,60 zł. był realizowany w 3 szkołach podstawowych na terenie gminy Sędziszów: SP Nr 1 w Sędziszowie, SP Nr 2 w Sędziszowie, SP w Pawłowicach, w okresie 01.09.2011- 21.06.2013. Wsparcie zostało skierowane do 221 uczniów.

- Projekt systemowy realizowany w latach 2014-2015 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób korzystających z pomocy społecznej” Poddziałanie 7.1.1. – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt skierowany był do osób w wieku aktywności zawodowej (15-64 lat), bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, będących klientami Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie chcących podnieść swoje kwalifikacje lub zdobyć nowe umiejętności.
- Projekt Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz przebudowa oczyszczalni ścieków w Sędziszowie – etap I realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013. Okres realizacji: 20.06.2009 - 30.04.2011. Wartość projektu: 10 972 951,00 dofinansowanie. 4683627,25 zł.
- Budowa i przebudowa 8 dróg gminnych o łącznej długości 10,972 km szansą na rozwój gospodarczy oraz poprawę atrakcyjności turystycznej Gminy Sędziszów - etap I o wartości 5 969 177,32 zł dofinansowanie 3 557 781,40 zł
- Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m.Borszowice oraz kanalizacji sanitarnej w m. Sędziszów i Tarnawa o wartości 2478 740,12 zł dofinansowanie 1 400 362,96 zł
- Budowa kompleksu Sportowo – Rehabilitacyjno – Edukacyjnego w Sędziszowie o wartości: 21 175 550,00 zł przy udziale środków własnych w wysokości 6 019 028,37 zł. Kompleks składa się z basenu głównego, basenu rekreacyjnego dla dzieci, pomieszczenia sauny wraz z niezbędną infrastrukturą z uwzględnieniem odprowadzania zużytej wody basenowej do kanalizacji oraz pompy ciepła (odzysk ciepła z ścieków). W części środkowej na parterze przewidziano zaplecze dla basenu i hali sportowej natomiast na piętrze pomiędzy halą a basenem przewidziano miejsca noclegowe i kawiarnię. Na obiekcie zamontowano kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne.

Komplementarność źródeł finansowania

projekty zawarte w Programie Rewitalizacji mają zapewnione finansowanie z różnych instrumentów wsparcia bez ryzyka podwójnego dofinansowania. Jednocześnie uwzględniają zaangażowanie środków prywatnych i publicznych. Dzięki umiejętnemu wykorzystaniu środków będzie można uzyskać korzystne i optymalne efekty na obszarze rewitalizacji.

2. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

W ramach rewitalizacji stosowane były następujące mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji:

- spotkania z mieszkańcami, przedsiębiorcami,
- spotkania Komitetu Rewitalizacji,
- strona internetowa Gminy Sędziszów – zakładka Rewitalizacja, publikacja na bieżąco materiałów dotyczących procesu opracowania Programu

Warunkiem realizacji Programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne obszaru rewitalizowanego. Działania te nie mogą być odseparowane od użytkowników przekształcanego terenu, którzy świadomi zmian zachodzących w ich otoczeniu muszą być włączani w ciąg przemian. Celem jest nie tylko zagospodarowanie obszaru będącego polem działań, lecz również aktywizacja społeczności lokalnych. Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności przyrodniczej. Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Liczba i tempo realizacji projektów zawartych w LPR uzależniona jest od możliwości pozyskania odpowiedniego finansowania niezbędnego do ich realizacji. Planuje się realizację zadań ujętych w LPR przy uzyskaniu dofinansowania z środków funduszy europejskich, budżetu państwa i budżetu gminy. W przypadku realizacji zadań z środków własnych przy racjonalnym zaplanowaniu środków budżetowych proces realizacji zadań ujętych

w programie zostanie zrealizowany w dłuższym okresie czasu z uwagi na ograniczone możliwości Gminy. Warunkiem niezbędnym dla wdrożenia zadań gminnych jest uwzględnianie wydatków z nim związanych w kolejnych budżetach. Zapewnienie zgodności realizacji Programu z poszczególnymi dokumentami programowymi np. WPF, inne gminne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Równolegle z działaniami gminy na terenach zdegradowanych prowadzone będą inwestycje przez podmioty prywatne, fundacje, parafie. Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy na różne podmioty. Odpowiednia promocja programu oraz dostęp do precyzyjnych i rzetelnych informacji pozwoli budować zaufanie społeczne i uczestniczyć, przynajmniej w sposób pośredni, wszystkim zainteresowanym w procesie rewitalizacji. Partnerstwo, współpraca i szeroka konsolidacja wszystkich partnerów publicznych i komercyjnych oraz interesariuszy w budowaniu, kreowaniu i osiąganiu założonych celów strategicznych zmierzających do budowania obrazu Gminy Sędziszów jako: Gminy nowoczesnej, innowacyjnej, otwartej oraz transparentnej w stosunku do potrzeb i oczekiwań jej mieszkańców.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w niniejszym Programie Rewitalizacji mogą być realizowane również poza obszarem wyznaczonym do rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki i oddziaływania na ten obszar.

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

1. System wdrażania

W celu zapewnienia prawidłowej i właściwej realizacji Program Rewitalizacji konieczne jest opracowanie zintegrowanego systemu wdrażania i ewaluacji.

Pierwszy etap procesu wdrażania Programu obejmuje powołanie Gminnego Operatora Rewitalizacji. Osobą decyzyjną w tej kwestii jest Burmistrz Sędziszowa, jest on podmiotem zarządzającym i wdrażającym Program, działającym w imieniu władz samorządowych. Operator rewitalizacji zarządza bezpośrednio całokształtem procesu rewitalizacji. Dodatkowo, w celu usprawnienia działań związanych z realizacją programu, powołano zespół ds. Gminnego Programu Rewitalizacji.

Drugi etap procesu obejmuje ustalenie harmonogramu działań oraz określenie priorytetów w realizacji projektów. Zaleca się ustalenie daty wykonania poszczególnych

działań oraz opisanie ewaluacji dla każdego z zaplanowanych przedsięwzięć. Projekty wchodzące w skład programu rewitalizacji będą przygotowywane systematycznie. Charakter przedsięwzięć będzie odpowiadać aktualnym potrzebom mieszkańców zdegradowanego obszaru. W proces realizacji poszczególnych projektów należy angażować odpowiednie Wydziały Urzędu Miejskiego oraz jednostki organizacyjne.

W ramach przygotowania i realizacji inwestycji należy uwzględnić: ochronę środowiska i przyrody, w szczególności poprzez zapewnienie ochrony gleby, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych oraz zapewnić oszczędne korzystanie z terenu; prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w obrębie bryły korzeniowej drzew lub krzewów na terenach zieleni lub zadrzewionych będą wykonywane w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom; w przypadku wystąpienia chronionych gatunków roślin lub miejsc dogodnych dla bytowania zwierząt, z którymi kolidowałaby inwestycja wymagany będzie uzyskanie odpowiednich zezwoleń na odstępstwa od zakazów, wydawanych w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Przyjęte zadania na etapie projektowania i realizacji zgodnie z art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 poz. 191 z późn. zmian.) będą uwzględniać wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wynikające z obowiązujących w tym zakresie przepisów m. in. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124 ., poz. 1030). W odniesieniu do art. 25 i 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2014, poz. 1446 ze zm.). Na wszelkie prace i inne działania podejmowane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymagane jest pozwolenie konserwatora zabytków.

Trzeci etap procesu to przede wszystkim prowadzenie stałego monitoringu i ewaluacji realizowanych projektów. Postęp prac związanych z LPR będzie publikowany na bieżąco na stronie internetowej Urzędu Miejskiego. Z wykonanych zadań zostanie sporządzony raport, przedstawiający wyniki poszczególnych przedsięwzięć, *ex-post* z realizacji Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych. Protokół zostanie przedłożony

Radzie Gminy oraz Burmistrzowi Sędziszowa. Realizacja celów wyznaczonych dla Programu Rewitalizacji oparta jest na systemie wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej.

2. System monitorowania, aktualizacji i oceny programu rewitalizacji

Kluczowe znaczenie dla oceny podejmowanych działań ma ich monitoring. Funkcję instytucji monitorującej wdrażanie LPR będzie pełnić Burmistrz i Rada Gminy. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie:

- ✓ akceptację rocznych sprawozdań z realizacji LPR przygotowanych przez Zespół ds. Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności osiągnięcia celów, rezultatów,
- ✓ analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści Programu Rewitalizacji,
- ✓ aktualizację Programu Rewitalizacji,
- ✓ uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe zbieranie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania Programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitoring Programu Rewitalizacji będzie skoncentrowany głównie na kontroli realizacji projektów podstawowych. By podnieść jego przydatność, będzie on prowadzony w dwóch zakresach:

- ✓ **rzeczowym** -ma za zadanie dostarczyć dane i informację na temat aktualnego stanu wdrażania LPR oraz przyczynić się do przeprowadzenia oceny jego wykonania na dany moment badawczy raz w roku na podstawie sprawozdania z realizacji LPR przygotowanego przez Zespół ds. GPR.
- ✓ **finansowym** – będą obrazować go dane finansowe realizacji projektów, które będą podstawą do stwierdzenia czy potęg finansowy we wdrażaniu LPR jest osiągnięty na poziomie zakładanym.

Rezultaty realizacji zadań, w zakresie zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, będą mierzone oraz regularnie raportowane w cyklach rocznych. Osiągnięcia będą, jak to odbywa się również obecnie na podstawie Informacji z pracy Burmistrza, podsumowywane na koniec

każdego roku budżetowego i udostępniane mieszkańcom gminy. Tym samym Program podlegał będzie systematycznej ocenie i kontroli społeczeństwa, w następstwie czego zgłaszane wnioski i uwagi pozwolą na wprowadzanie do jego treści stosownych i zasadnych korekt do przyjętych kluczowych kierunków i działań zmierzających do osiągnięcia celu wizji rozwoju Gminy.

Program Rewitalizacji przyjęty zostanie w drodze uchwały Rady Gminy. W tym samym trybie będzie odbywała się jego ewentualna aktualizacja. W drodze aktualizacji mogą pojawić się nowe projekty lub być aktualizowane już zawarte w programie, zgłaszane przez interesariuszy rewitalizacji (m.in. władze lokalne, partnerzy społeczni i gospodarczy, czy też mieszkańcy obszarów zdegradowanych). Do Programu rewitalizacji będą wprowadzane projekty na wniosek o aktualizację dokumentu złożony przez Zespół ds. Gminnego Programu Rewitalizacji z inicjatywy co najmniej 7 członków Rady Gminy bądź 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji.

3. Promocja programu rewitalizacji

Podmiotem, który ma zadanie prowadzić i nadzorować promocję Programu Rewitalizacji, a w jej ramach również promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych jest Zespół ds. GPR. Ma on za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy, komunikację opierającą się na następujących kanałach i narzędziach:

- internet – utworzenie i bieżąca aktualizacja zakładki Rewitalizacja na stronie internetowej gminy, poczta elektroniczna umożliwiająca kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – spotkania, wizje w terenie, zebrania
- materiały informacyjno - promocyjne: plakaty, tablice informacyjne
- media lokalne – artykuły informacyjne w prasie lokalnej,

Najważniejszym celem działań związanych z promocją Programu Rewitalizacji jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców) z informacją o projektach podejmowanych w jego ramach. Celem pośrednim może stać się np. pozyskanie instytucji, które ewentualnie mogą później występować w charakterze partnera poszczególnych zadań realizowanych w ramach LPR.

Grupami docelowymi, do których kierowana jest promocja LPR będą:

- ✓ beneficjenci pośredni większości projektów – mieszkańcy miejscowości i gminy,
- ✓ środowisko przedsiębiorców lokalnych i ponadlokalnych,
- ✓ organizacje pozarządowe.

PODSUMOWANIE

Rewitalizacja rozumiana jest szeroko jako przywrócenie do życia, ożywienie obszaru poddanego rewitalizacji. Program Rewitalizacji stanowi narzędzie rozwoju obszarów zdegradowanych. Dzięki spełnieniu zadań zapisanych do realizacji w LPR podniesie się atrakcyjność turystyczna miasta oraz zostanie stworzone, poprzez rozwój gospodarczy i społeczny, miejsce przyjazne mieszkańcom.

Wiąże się to z adaptacją starych zasobów infrastruktury do nowych potrzeb, co integruje formy historyczne i te współczesne. Niezwykle istotna jest kompleksowość podejmowanych działań rewitalizacyjnych, ponieważ o powodzeniu działań w dużym stopniu decyduje skumulowanie założeń inwestycyjnych na danym obszarze rewitalizacyjnym, co przyczynia się do osiągnięcia odpowiedniej skali przeobrażeń (zmian). Punktem odniesienia do planowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest przede wszystkim ich kontekst społeczny. Realizacja projektów ma znaczący wpływ na rozwój obszaru rewitalizowanego i na tworzenie nowych miejsc pracy. Dzięki wprowadzonym zmianom, centrum miasta uzyska nowy wizerunek – miejscowości zadbanej i atrakcyjnej nie tylko dla mieszkańców, ale także dla turystów, pielgrzymów i inwestorów, którzy chętniej rozpoczną działalność gospodarczą w takim obszarze. Przemiany przestrzenne (powstanie infrastruktury, rekreacyjno - integracyjnej) mają duży wpływ na obszar gospodarczy. Powstawanie nowych podmiotów gospodarczych jest równoznaczne z tworzeniem nowych miejsc pracy, a co za tym idzie, z poprawą warunków i poziomu życia mieszkańców Sędziszowa. Zadbane i atrakcyjne centrum miejscowości i gminy, potencjał społeczny i estetyka krajobrazu - to korzystne warunki dla rozwoju rekreacji i integracji na danym obszarze. Niesie to ze sobą

pozytywne oddziaływanie dla lokalnej gospodarki wynikające z rozwoju przedsiębiorczości, powstawania nowych miejsc pracy i zmniejszenia bezrobocia, napływu nowych inwestycji, dochodów uzyskanych z obecności turystów lub osób przejezdnych. Realizacja przedsięwzięć zawartych w Programie Rewitalizacji spowoduje, że coraz więcej osób wyrazi chęć zamieszkania i pozostania w miejscowości Sędziszów. Realizacja zadań przewidzianych w LPR spowoduje większą integrację mieszkańców, co zainicjuje wzrost liczby mieszkańców biorących udział w imprezach plenerowych oraz będzie żywą promocją Sędziszowa. Zniknie apatia społeczna i wzrośnie zadowolenie z zamieszkiwania właśnie w tej miejscowości. LPR ma istotny wpływ na przezwyciężenie zjawisk negatywnych w obszarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.

Obecne zmiany klimatyczne są odczuwane w każdym kraju na wszystkich kontynentach. Zakłócają one rozwój krajowych gospodarek oraz zagrażają życiu ludzkiemu i całym społeczeństwom. Ludzie doświadczają poważnych skutków zmian klimatycznych, w tym związanych ze zmianą wzorców pogodowych, ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi. Emisja gazów cieplarnianych, powstałych w wyniku działań człowieka ciągle rośnie i napędza zmiany klimatu. Projekty LPR uwzględniają działania proekologiczne, z uwzględnieniem jak największych powierzchni czynnych biologicznie - tereny zielone , rozwiązania, które mogą pomóc w przejściu na opartą na czystszych technologiach gospodarkę - odnawialne źródła energii, systemy kanalizacji, utylizacja azbestu .